

GŁOS

KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

Nr 13/2010 (2359) Rok LI 28.3.2010

Triduum
Paschalne
str. 10

2 kwietnia

5 rocznica odejścia
Jana Pawła II

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

Ukrzyżowanie

Anna Sobolewska

Dla pierwszych chrześcijan krzyż był symbolem karni. Jezus z Nazaretu zawisł i skonał na krzyżu po kilkugodzinnej straszliwej agonii. Był Żydem i – jak nakazywało prawo żydowskie – za przypisywane mu bluźnierstwo powinien zostać ukamienowany. Spotkała Go jednak inna kara. Został ukrzyżowany. Ten rodzaj kary, jak chcieli prześladowcy, miał okryć Go hańbą.

Rzymianie, podbijając nowe tereny, wprowadzili karę krzyża na obszarach Basenu Śródziemnomorskiego, także w Palestynie. Lubowali się w tego rodzaju torturach, jednak stosowali je wyłącznie wobec niewolników i rebeliantów. Wiemy, że tego rodzaju praktyki uprawiali dużo wcześniej Scytowie, Persowie, Fenicjanie i Kartagińczycy. Krzyż znany także religie Dalekiego Wschodu i Starożytnego Egiptu. Symbolizował tam święty ogień, bogactwo i siły twórcze. Oznaczał również afirmację życia. Z upływem czasu stał się dla całego chrześcijaństwa najważniejszym symbolem. Nie tylko symbolem śmierci i ofiary, ale nadziei, miłości i Bożego miłosierdzia.

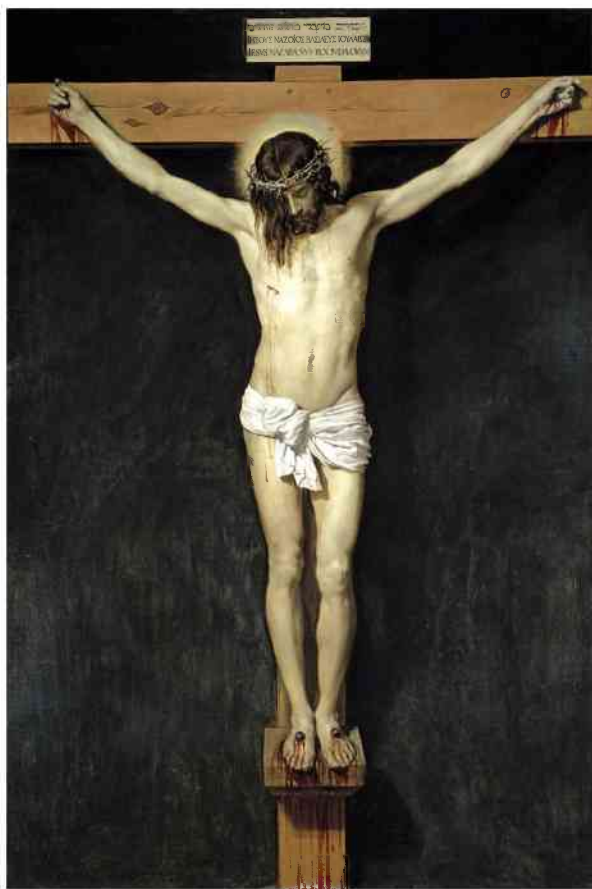
Pusty krzyż łaciński to znak „wszechmocy Boga i nadziei człowieka”. Krzyż kotwiczny mówi o nadziei zbawienia i życia wiecznego. Krucyfiksy przedstawiające Jezusa triumfującego symbolizują zwycięstwo Syna Człowieczego. Rozpowszechnione między VI a XIII wiekiem ukazywały Chrystusa jako króla i kaptana. Odziany w długą tunikę, z głową oplecioną złotą koroną, z szeroko rozwartymi ramionami przegarniającymi wszystkich i palcami rąk błogosławiącymi wiernych – to typowe atrybuty Zbawiciela. Krucyfiks triumfujący nie pokazywał Jezusa odartego z szat. Inny krucyfiks, ukazujący Jezusa cierpiącego, przypominał wiernym etapy Chrystusowej męki.

Dlaczego Jezus został sam? Gdzie byli ci, którzy w bramach Jerozolimy wotali: „Hosanna Synowi Dawidowemu”? Gdzie podzieli się ślepcy i trędowaci, którym pozwolono wrócić do społeczności? Gdzie byli weselnicy z Kany? Gdzie zostali wszyscy ci, których nasycił chlebem, wspomógł, ocalił, wybawił z opresji? Gdzie podzieli się paralytyk i epileptyk, kobieta cudzożna i dwunastu, którym sam umywał nogi?

Jezus został sam. Sam modlił się w ogrodzie oliwnym. Sam stanął przed Sanhedrynem i Piłatem. A potem był chłostany, lżony, biczowany, wyszydzany, przyobleczony w purpurę i ciernie. Do cierpienia fizycznego

dotoczyła się zdrada Piotra i Judasza. Pokładana ufność zawiodła. Rozpacz i opuszczenie przez najbliższych okazały się dodatkowym, bolesnym doświadczeniem.

Jezus niósł krzyż, potykając się i padając pod jego ciężarem. Wiedział, iż kielich gorzkości musi wychylić do końca. Miał zaświadczyć o prawdzie, ucząc jednocze-

śnie przebaczenia. I przebaczył tym, którzy Go zdradzili i opuścili, wszystkim swoim sędziom, katom i oprawcom. Postany przez Ojca stał się jednym z nas. Dlatego też w godzinie śmierci mógł głośno zawołać: „Eli, Eli lema sabachthani” [Boże mój, Boże mój, czemuś Mnie opuścić] (Mt 27, 45-47).

Ukrzyżowany Chrystus wydał ostatnie tchnienie. Na obrazie Velazqueza jest to Chrystus cierpiący, odarty z szat i z godności. Zamknięte oczy i zastygłe w nieśmiałym grymasie usta mówią o śmierci. Głowa w cier-

niowej koronie zawisła na piersi. Opadające włosy zastaniają część umęczonej twarzy. Stróżki krwi toczą się po szyi i po nagim torsie, wypływają również z miejsc przebitych gwoździemi. Pokaznych rozmiarów rozpostarte na drzewie krzyża ciało Syna Człowieczego podtrzymuje drewniana podpórka, do której przybite są jego stopy. Biodra zostały przepasane białym płótnem. Tabliczka widniejąca na górnym ramieniu krzyża z napisem w trzech językach (hebrajskim, greckim i łacińskim) „Jezus Nazareński – Król Żydowski” przypomina o jego pochodzeniu. Mamy przed sobą dzieło wykonane ręką ludzką. Jest to odważna próba ukazania piękną w rozumieniu chrześcijańskim, łączącego się nierozzerwalnie z sensem bytu. Dla chrześcijanina bowiem piękno prawdziwe to sam Stwórca, to Jedyne Bóg, którego – jak pouczał nas Stary Testament – nie można ujrzeć. Postrzegając piękno ziemskie, jesteśmy przekonani, że jest ono jedynie obrazem prawdziwego Boga stworzonego w naszej wyobraźni. Dzieło hiszpańskiego artysty potwierdza, jakie są rzeczywiste źródła piękna i na czym polega jego wartość.

Dla wielu ukrzyżowany Jezus był jedynie skazańcem. Śmierć okazała się dla niego wybawieniem, bo skończyły się straszliwe tortury. Nic ponadto. Dla innych jednak to właśnie Ten, który zginął, żeby ocalić, wybawił ludzi od śmierci. „Apollinijskie» piękno ciała Chrystusa, wydobytego z ciemnego tła obrazu, nawiązuje do kanonów klasycznych¹. Nie można zapomnieć, iż obraz został namalowany cztery wieki temu i wraz z upływającym czasem użyte przez malarza pigmenty zatraciły swój ówczesny kolor, a tym samym skryty prawdopodobnie namalowany w oddali pejzaż, jak też i dwie postaci: Matki Chrystusowej i świętego Jana, światków tragedii Golgoty. Tego zdania są niektórzy eksperci badający dzieło sławnego „księcia malarzy”, za jakiego uchodzi Diego Rodriguez de Silva y Velazquez (1599-1660).

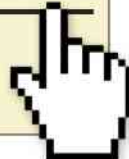
ciąg dalszy na str. 12...

GŁOS
KATOLICKI
on-line

Zapraszamy na naszą całkowicie przebudowaną stronę internetową
WWW.GŁOS-KATOLICKI.FR

Tu kupicie lub odnowicie prenumeratę.

Tu znajdziecie: streszczenia artykułów, najświeższe ogłoszenia, aktualne teksty czytań biblijnych, wszystkie informacje redakcyjne i wiele wiele innych...

Telegram do nieobecnych

Niby jeszcze jedziemy – dumni – i tym naszym europejskim tramwajem dziurawym ludzkości, ale jego wszystkie podzespoły są już przecięte załamanymi kolorowymi tłumami, nie wyłączając motorniczego, a ydeje się coraz bardziej obcy a nawet wrogie. Więc uśmiechamy się „ekumenicznie”, przeprasza jąco niemal, i tylko w milczeniu

wymachiujemy jedną chorągiewką, na której obok paru gwiazdek, dziś już pozabawionych, jakkolwiek transcendentnej konotacji, nie ma nic więcej; no, może poza wymuszoną na nas, pod karą więzienia, wszechgarniąjącą tolerancją – przyzwoleniem na wszelkie bezceństwa i bezkarnie zadziwianie naszych świętości. Jeśli jeszcze przez parę przystanków w tej naszej „rodzinnej”, chrześcijańskiej cywilizacji pozostaniemy tak całkowicie bierni i objętymi na własny los, to nie jżycie jni w świecie wypełnią nas w biegu, albo – gorzej – prowokują, że sami uyskoczymy zakrzykiwani politycznie poprawnymi hasłkami o prawach człowieka i ociepleniu klimatu, którego jesteśmy: pracownikami. Jesteśmy coraz bardziej nieobecni w przestrzeni publicznej, w polityce, w mediach, w kulturze, w świadomości młodych pokoleń. Jeżeli nie zaczniemy bronić się na masową skalę, prowadząc totalną konfrontację ze złem, to możemy nie dogonić już naszego i naszych dzieci... zbawienia. P.O.

- W TROSCIE O ZACHOWANIE NAJWYŻSZYCH STANDARDÓW DEMOKRATYCZNYCH WALKI Z OBYCZAJĄ WŁADZE ZORGANIZOWANEJ SIEĆ OGÓLNO DOSTĘPNYCH KURSÓW W OBSZECIWIANIA PISU...

ZAPISY

rys. Leszek Biernacki

W NUMERZE

- | Santo subito! – str. 5
- | Rosja w NATO? – str. 6
- | Kaptańska Droga Krzyżowa – str. 8
- | Święte Triduum Paschalne – str. 10
- | Cinq ans après – str. 13
- | Rodzina nadzieją Europy – str. 14

Z SATYRYCZNEJ TEKI L.B.

„Człowiek, który stał się papieżem, papież, który pozostał człowiekiem”

Christian Pierragnes

Pięć lat już minęło od tego dnia, kiedy cały świat zbulwersowany, zamarty niemal, towarzyszył ostatnim chwilom „Człowieka, który stał się papieżem, papieża, który pozostał człowiekiem”. Wielcy i mali tego świata, prawdziwi czy domorośli, wszyscy prawie byli wówczas obecni na placu Świętego Piotra. W pierwszych rzędach, w drugich, ale... w rzędach. Patrzyli, jak wiatr przewraca kartki Ewangeliarza. Niemal jak checklistę przed wejściem do domu Ojca. Zapomnijmy o tych, którzy w ogóle nie umieli tam być obecni. Byli

tam też, i to przede wszystkim, niezliczone rzesze ludzi ze łzami w oczach, ze zniczami w dłoniach, z nagłą świadomością straty... Byli na ulicach, na placach, w kościołach, w domach... na wszystkich kontynentach świata.

Pięć lat temu... Ta śmierć nie była zaskoczeniem. Ten człowiek uśmiechnięty, pasterz i poeta, myśliciel i sportowiec, ten człowiek delikatny, naturalny a jednocześnie subtelny dyplomata, przewodnik bez śladu „zbrojnego ramienia”, cierpiat wówczas na naszych oczach. Cierpiat fizycznie i moralnie, świadomy i tego, że niektórzy zarzucają mu nawet to, że nie dymisjonuje. Bolesne jest przypomnienie sobie tego człowieka powalonego przez ból, ale nic nie tracącego ani z jasności umysłu, ani ze swego autorytetu.

Emocje jednak opadają. W końcu to nawet lepiej. Każda strata – od niezdanego egzaminu po upokorzone uczucia, od choroby

fol. Grażyna Jędrzejewska

dziecka po masowej tragedii – jest bólem, który zostanie przewyciężony i dla którego trzeba znaleźć sens.

Na przetomie tysiącleci, przetomie naznaczonym szaleństwem zbrodniczych totalitaryzmów, które wcześniej obiecywały człowiekowi zbawienne rozwiązania, Jan Paweł II miał tylko jedną myśl w sercu: powiedzieć człowiekowi, każdemu człowiekowi, że jego jedynym prawdziwym człowieczym wymiarem jest Miłość i jego pierwszym prawem jest Wolność. I żadna potęga nie ma prawa próbować mu tego odebrać.

Żeby wyrwać człowieka z trawiących go systemów nienawiści, szedł wszędzie tam, gdzie mu nie zamknięto drzwi. Szedł razem z ludźmi – czasem przed, obok, czasem za – których rozumiał; często rozdartymi, często zmęczonymi. Nie miał dla nich żadnej gotowej, uniwersalnej recepty. Wiedział, że naturą człowieka jest to, co w nim nadnaturalne, ale pod żadnym pretekstem nie dopuszczał idei zaniedbywania elementarnych praw ludzkich do... dobrobytu, sprawiedliwości, do szczęścia. I nie zbywał nikogo wygodnymi słowami o szczęściu pozaziemskim, niejasnym, którego nikt nie potrafi pragnąć. To szczęście zaczyna się w naszej potrzebie spełnienia się. Mieć przekonanie o prawie do szczęścia, wierzyć w jego możliwość, jest już jego formą.

ciąg dalszy na str. 12...

LITURGIA SŁOWA

Niedziela Palmowa, Męki Pańskiej

PIERWSZE CZYTANIE

Czytanie z Księgi proroka Izajasza

Pan Bóg mnie obdarzył językiem wymownym, bym umiał przyjąć z pomocą strudzonemu przez słowo krzepiące. Każdego rana pobudza me ucho, bym słuchał jak uczniowie. Pan Bóg otworzył mi ucho, a ja się nie oparłem ani się nie cofnąłem. Podąłem grzbiet mój bijącym i policzki moje rwącym mi brodę. Nie zastoniłem mej twarzy przed zniewagami i opluciem. Pan Bóg mnie wspomaga, dlatego jestem nieczuły na obelgi, dlatego uczyniłem twarz moją jak gład i wiem, że wstydu nie doznam.

Iz 50,4-7

DRUGIE CZYTANIE

Czytanie z Listu św. Pawła Apostoła do Filipian

Chrystus Jezus istniejąc w postaci Bożej, nie skorzystał ze sposobności, aby na równi być z Bogiem, lecz ogotocił samego siebie, przyjmawszy postać sługi, stawszy się podobnym do ludzi. A w tym, co zewnętrznie uznany za człowieka, uniżył samego siebie, stawszy się postępnym aż do śmierci i to śmierci krzyżowej. Dlatego też Bóg wywyższył Go nad wszystko i darował Mu imię ponad wszelkie imię, aby na imię Jezusa zgięto się każde kolano istot niebieskich i ziemskich i podziemnych i aby wszelki język wyznał, że Jezus Chrystus jest Panem ku chwale Boga Ojca.

Flp 2,6-11

EWANGELIA

Męka naszego Pana Jezusa Chrystusa według świętego Łukasza

Starsi ludu, arcykapłani i uczeni w Piśmie powstałi i poprowadzili Jezusa przed Piłata. Tam zaczęli oskarżać Go: – Stwierdziliśmy, że ten człowiek podburza nasz naród, że odwodzi od płacenia podatków Cesarowi i że siebie podaje za Mesjasza-Króla. Piłat zapytał Go: – Czy Ty jesteś królem żydowskim? Jezus odpowiedział mu: – Tak, Ja Nim jestem. Piłat więc oświadczył arcykapłanom i tłumom: – Nie znajduję żadnej winy w tym człowieku. Lecz oni nastawali i mówili: – Podburza lud, szerząc swą naukę po całej Judei, od Galilei, gdzie rozpoczął, aż dotąd. Gdy Piłat to usłyszał, zapytał, czy człowiek ten jest Galilejczykiem. A gdy się upewnił, że jest spod władzy Heroda, odesłał Go do Heroda, który w tych dniach również przebywał w Jerozolimie.

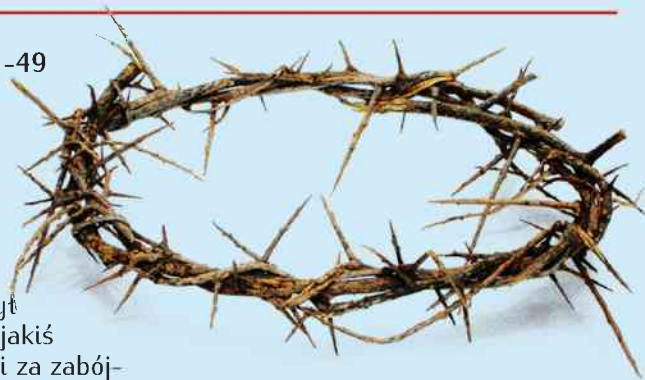
Na widok Jezusa Herod bardzo się ucieszył. Od dawna bowiem chciał Go ujrzeć, ponieważ słyszał o Nim i spodziewał się, że zobaczy jaki znak, zdziałany przez Niego. Zasypał Go też wieloma pytaniami, lecz Jezus nic mu nie odpowiedział. Arcykapłani zaś i uczeni w Piśmie stali i gwałtownie Go oskarżali. Wówczas wzgardził Nim Herod wraz ze swoją strażą; na pośmiewisko kazał ubrać Go w lśniący płaszcz i odesłał do Piłata. W tym dniu Herod i Piłat stali się przyjaciółmi. Przedtem bowiem żyli z sobą w nieprzyjaźni.

Piłat więc kazał zwołać arcykapłanów, członków Wysokiej Rady oraz lud i rzekł do nich: – Przywiedliście mi tego człowieka pod zarzutem, że podburza lud. Otóż ja przestuchałem Go wobec was i nie znalazłem w Nim żadnej winy w sprawach, o które Go oskarżacie. Ani też Herod, bo odesłał Go do nas; a oto nie popełnił On nic godnego śmierci. Każę Go więc wychłostać i uwolnię. A był obowiązany

uwalniać im jednego na święta. Zawołali więc wszyscy razem: – Strać Tego, a uwolnij nam Barabasza. Był on wtrącony do więzienia za jakiś rozruch powstały w mieście i za zabójstwo. Piłat, chcąc uwolnić Jezusa, ponownie przemówił do nich. Lecz oni wołali: – Ukrzyżuj, ukrzyżuj Go. Zapytał ich po raz trzeci: – Cóż On złego uczynił? Nie znalazłem w Nim nic zasługującego na śmierć. Każę Go więc wychłostać i uwolnię. Lecz oni nalegali z wielkim wrzaskiem, domagając się, aby Go ukrzyżowano; i wzmagali się ich krzyki. Piłat więc zawyrokował, żeby ich żądanie zostało spełnione. Uwolnił im tego, którego się domagali, a który za rozruch i zabójstwo był wtrącony do więzienia; Jezusa zaś zdał na ich wolę. Gdy Go wyprowadzili, zatrzymali niejakiego Szymona z Cyreny, który wracał z pola, i włożyli na niego krzyż, aby go niósł za Jezusem. A szło za Nim mnóstwo ludu, także kobiet, które zawodziły i płakały nad Nim. Lecz Jezus zwrócił się do nich i rzekł: – Córki Jerozolimskie, nie płaczcie nade Mną; płaczcie raczej nad sobą i nad waszymi dziećmi! Oto bowiem przyjdą dni, kiedy mówić będą: „Szczęśliwe niepłodne łona, które nie rodziły i piersi, które nie karmiły.” Wtedy zaczną wołać do gór: Padnijcie na nas; a do pagórków: Przykryjcie nas! Bo jeśli z zielonym drzewem to czynią, cóż się stanie z suchym? Prowadzono też dwóch innych – złoczyńców, aby ich z Nim stracić.

Gdy przyszli na miejsce, zwane „Czaszką”, ukrzyżowali tam Jego i złoczyńców, jednego po prawej, drugiego po lewej Jego stronie. Lecz Jezus mówił: – Ojcze, przebac im, bo nie wiedzą, co czynią. Potem rozdzielili między siebie Jego szaty, rzucając losy.

Łk 23,1-49

A lud stał i patrzył. Lecz członkowie Wielkiej Rady drwiąco mówili: – Innych wybawiał, niechże teraz siebie wybawi, jeśli On jest Mesjaszem, Wybrańcem Bożym. Sztydźli z Niego i żołnierze; podchodzili do Niego i podawali Mu ocet, mówiąc: – Jeśli Ty jesteś królem żydowskim, wybaw sam siebie. Był także nad Nim napis w języku greckim, łacińskim i hebrajskim: „To jest król żydowski”. Jeden ze złoczyńców, których tam powieszono, urągał Mu: – Czy Ty jesteś Mesjaszem? Wybaw więc siebie i nas. Lecz drugi, karcąc go, rzekł: – Ty nawet Boga się nie boisz, chociaż tę samą karę ponosisz? My przecież – sprawiedliwie, odbieramy bowiem słuszną karę za nasze uczynki, ale On nic złego nie uczynił. I dodał: – Jezu, wspomnij na mnie, gdy przyjdiesz do swego królestwa. Jezus mu odpowiedział: – Zaprawdę powiadam ci: Dzisiaj ze mną będziesz w raju.

Było już około godziny szóstej i mrok ogarnął całą ziemię aż do godziny dziewiątej. Stońce się zaćmiło i zastona przybytku rozdarła się przez środek. Wtedy Jezus zawołał donośnym głosem: – Ojcze, w Twoje ręce powierzam ducha mego. Po tych słowach wyzionął ducha. Na widok tego, co się działo, setnik oddał chwałę Bogu i mówił: – Istotnie, człowiek ten był sprawiedliwy. Wszystkie też tłumy, które zbiegły się na to widowisko, gdy zobaczyły, co się działo, wracały, bijąc się w piersi. Wszyscy Jego znajomi stali z daleka; a również niewiasty, które Mu towarzyszyły od Galilei, przypatrywały się temu. □

Santo subito!

Paweł Bieliński

Piątą rocznicę śmierci Jana Pawła II zdominowała kwestia domniemanych problemów z jego beatyfikacją. Zamiast rzeczowych analiz pontyfikatu Papieża-Polaka i próby zrozumienia fenomenu jego świętości mamy więc do czynienia z uścigiem tytułów prasowych, ogłaszających „tym razem już na pewno definitywną” datę wyniesienia go na ołtarze, a niekiedy także szukających przeszkód rzekomo stojących na drodze do szczęśliwego finału procesu kanonizacyjnego.

Niestety, do tego szumu medialnego przyczyniły się nie tylko zawodowa ciekawość i gorączkowe poszukiwanie newsów przez dziennikarzy, zwłaszcza włoskich, lecz także niedyskrecje wyciekające z Watykanu, które w oczach ludzi nie zawsze rozumiejących kościelne procedury urastają do rangi sensacji. Wszystko to nie służy dobrze przygotowaniu katolików do beatyfikacji Karola Wojtyły. Powinno ono bowiem skupiać się nie na pytaniu, kiedy ona nastąpi, lecz na studiowaniu jego nauczania.

Błyskawiczna dyspensacja

Powszechne oczekiwanie na szybką beatyfikację Jana Pawła II ujawniło się już w dniu jego pogrzebu. Transparent z napisem: „Santo subito!” (Natychmiast święty) a także skandowanie tej prośby w stutysięcznym tłumie zgromadzonych na Placu św. Piotra pozostawiły niezapomniane wrażenia. Z czasem jednak okazało się, że ta manifestacja nie była wcale spontaniczna. Jej włoscy organizatorzy świadomie odwołali się do praktyki pierwotnego Kościoła, który nie znał procedur kanonizacyjnych. To lud uznawał kogoś za świętego, a miejscowy biskup potwierdzał ten kult przez uroczyste przeniesienie jego doczesnych szczątków (relikwii) z cmentarza do świątyni. Umieszczano je zazwyczaj w ołtarzach, dlatego ogłoszenie kogoś świętym określa się mianem „wyniesienia na ołtarze”.

Z powodu braku jednolitych kryteriów orzekania o świętości zdarzały się nadużycia. Aby im zapobiec, w X w. kanonizacje zostały zastrzeżone biskupom Rzymu. W XVII w. papież Urban VIII zdecydował, że musi je poprzedzać proces kanoniczny dotyczący heroiczności cnót lub męczeństwa kandydata. W tym pierwszym przypadku konieczne będzie także stwierdzenie cudu przypisywanego jego wstawiennictwu. Urban VIII wprowadził także beatyfikację jako etap pośredni do kanonizacji. Procedury te przetrwały do naszych czasów, Jan Paweł II jedynie je uprościł w 1983 r.

Jedną z zasad procesu jest rozpoczęcie go nie wcześniej niż po upływie pięciu lat od śmierci kandydata. Pozwala to upewnić się, że przekonanie o czyjejś świętości przetrwało próbę czasu. Jan Paweł II odstąpił od tej zasady w przypadku zmarłej w 1997 r. Matki Teresy z Kalkuty. Jako najwyższy prawodawca Kościoła udzielił dyspensy na skrócenie tego okresu do

niespełna 2 lat. Jednak ciąg dalszy procesu przebiegał już normalnym trybem aż po beatyfikację w 2003 r.

Podobną dyspensę w sprawie Jana Pawła II wydał Benedykt XVI. Co więcej, zrobił to błyskawicznie, bo zaledwie dwa miesiące po śmierci swego poprzednika. Okazało się, że prosili go o to kardynali uczestniczący w konklawe, na którym Joseph Ratzinger został wybrany papieżem...

Proces na szczęblu diecezjalnym w Rzymie rozpoczął się w czerwcu 2005 r. Wspomagał go od listopada 2005 do kwietnia 2006 r. proces rogatoryjny (pomocniczy) w Krakowie, przeprowadzony pod kierunkiem bp. Tadeusza Pieronka. W trakcie tego etapu przesłuchano świadków życia zmarłego papieża, zarówno z czasów jego pontyfikatu, jak i sprzed tego okresu. Zebrano pisma kandydata na ołtarze, aby zbadać je pod kątem zgodności z doktryną katolicką. W kwietniu 2007 r. całą dokumentację przekazano do Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych. Na tej podstawie postulator procesu, ks. praat Sławomir Oder, we współpracy z relatorem, o. Danielem Olsem, przygotował tzw. *Positio*. Była to dwutomowa, licząca 2,5 tys. stron, synteza procesu na szczęblu diecezjalnym. Wskazane w niej dowody heroiczności cnót Jana Pawła II przekonały zarówno komisję teologów, jak też kardynałów i biskupów – członków Kongregacji, którzy wydali w tej sprawie pozytywną opinię. 19 grudnia 2009 r. Benedykt XVI mógł więc zezwolić na ogłoszenie dekretu o heroiczności cnót swego poprzednika.

Medialne domysły

Choć z Watykanu płynęły przestrogi, że nie przebyto jeszcze kilku etapów procesu, nie tylko w mediach, ale także w kręgach kościelnych zaczęto spekulować o dacie beatyfikacji. Uznając, że wymagany do niej jeszcze proces dotyczący uznania cudu za wstawiennictwem sługi Bożego będzie zwykłą formalnością, dywagowali, że wymarzoną okazją do tej uroczystości jest piąta rocznica śmierci kandydata na ołtarze (2 kwietnia 2010). Ponieważ jednak tego dnia wypada akurat Wielki Piątek, najlepiej byłoby dokonać beatyfikacji 11 kwietnia, w Niedzielę Miłosierdzia Bożego. Papież umarł przecież w wigilię tego święta, które sam ustanowił! Niektóre kurie biskupie zaczęły

Jan M. Pasławski

już rezerwować bilety lotnicze do Rzymu dla pielgrzymów z diecezji udających się na beatyfikację.

Doszło tu do głosu rozpowszechnione wśród polskiego duchowieństwa podejście rocznicowe do życia Kościoła: od nowych inicjatyw ewangelizacyjnych ważniejsze bywają kolejne jubileusze wydarzeń minionych. Temu tokowi myślenia ulegli także dziennikarze. Tymczasem Benedyktowi XVI najwyraźniej obcy jest taki sposób myślenia. Encyklikę „*Caritas in veritate*” ogłosił dwa lata po 40. rocznicy encykliki „*Populorum progressio*” Pawła VI, którą chciał upamiętnić; hiszpańskiego kardynała Cyriaka Sanchy y Hervasa wyniósł na ołtarze osiem miesięcy po setnej rocznicy jego śmierci; beatyfikacja ks. Jerzego Popiełuszki odbędzie się rok po obchodach 25. rocznicy jego męczeństwa itp. Swoje decyzje obecny papież ogłasza bowiem wtedy, gdy zostały dopracowane, a nie pod presją czasu.

Gdy data 11 kwietnia okazała się nierealna, uznano, że dogodną okazją do beatyfikacji będzie 32. rocznica wyboru Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową, przypadająca 16 października. Ogłoszono więc, że Jan Paweł II najprawdopodobniej dostąpi chwaty ołtarzy w niedzielę 17 października. Na próżno jednak tysiące Polaków zarezerwowało bilety lotnicze i miejsca noclegowe w Rzymie, gdyż także i to „proroctwo” się nie spełniło. Biuro Prasowe Stolicy Apostolskiej zapowiedziało bowiem na ten dzień kanonizację 6 błogostawionych. Dziennikarze zaczęli więc szukać przeszkód „opóźniających” beatyfikację. Pierwszą miała być książka Wandy Póttawskiej „*Beskidzkie rekolacje*”. Dzieje przyjaźni Karola Wojtyły z rodziną Póttawskich”.

ciąg dalszy na str. 11...

Rosja w NATO?

Wojciech Turek

Na łamach niemieckiego tygodnika „Der Spiegel” (10/2010) ukazał się kontrowersyjny artykuł „Die Tür öffnen. Für Russlands Beitritt zur NATO”, podpisany przez grupę znanych polityków i wojsko-

wych, lansujący pogląd o konieczności przyjęcia Rosji do Paktu Północnoatlantyckiego. Wywołał zaskoczenie, choć nie powinien. Każdy sojusz musi być skierowany przeciwko równorzędnemu przeciwnikowi. Sojusz amerykańsko-europejski był wymierzony przeciwko komunistycznemu Związkowi Sowieckiemu. Po rozpadzie imperium sowieckiego pojawiły się opinie, że NATO straciło rację bytu, ale ostatecznie zdecydowano nie tylko o kontynuowaniu misji, ale ponadto przyjęto nowych członków – państwa Europy Środkowo-Wschodniej. Gorzej poszło z ustaleniem celu, a ściślej mówiąc zdefiniowaniem nowego głównego przeciwnika. Administracja amerykańska, zdominowana przez neokonserwatystów, lansowała w minionych dekadach tezę o zagrożeniu islamskim (terrorystycznym). Niestety,

teza ta nie potwierdziła się, a w każdym razie okazało się, że walka z tego typu zagrożeniem toczy się na innej płaszczyźnie. Terrorysty okazują się być w większości obywatelami państw europejskich lub Stanów Zjednoczonych. Islamscy integraliści, a nawet państwa takie jak Iran, pomimo wszystko nie stanowią poważnego zagrożenia dla armii amerykańskiej, nie mówiąc już o potężnych siłach zbrojnych wszystkich państw członkowskich.

Sygnatariusze wspomnianego wyżej artykułu wskazują innego przeciwnika w „wielobiegunowym świecie”, w którym istnieje konieczność zapewnienia równowagi „w związku z polityczną, ekonomiczną i strategiczną dynamiką wielkich azjatyckich mocarstw”. Nie chodzi tutaj o Iran, ale o Chiny i Indie. Analizy demograficzne, prognozy gospodarcze, przebieg ostatniego kryzysu – wszystkie dane wskazują, że środek ciężkości w świecie szybko i zdecydowanie przesuwa się z Nowego Jorku i Londynu

Z KRAJU

- „Europo, odnajdź prawdziwą rodzinę, a wraz z nią nadzieję dla siebie” – zaapelowali uczestnicy VIII Zjazdu Gnieźnieńskiego obradującego pod hasłem: „Rodzina nadziei Europy”. Przesłanie do Europejczyków odczytano podczas uroczystej Mszy św. w Bazylice Prymasowskiej. Homilię wygłosił przewodniczący Papieskiej Rady ds. Rodziny, kard. Antonelli, który skrytykował współczesne elity europejskie za odwracanie się od chrześcijaństwa i hołdowanie libertynizmowi oraz legalizację aborcji: „Europa, dopuszczając do legalizacji aborcji, rozprzestrzenia się rozwodów i homoseksualnych związków, niszczy inne prawa obywatelne i priorytetowe: takie jak prawo poczętych dzieci do życia, pracowników służby zdrowia do sprzeciwu sumienia, prawo dzieci do posiadania ojca i matki, prawa rodziny do bycia uznanej jako podmiot społeczny o znaczeniu publicznym.”
- Wpływy do budżetu są niższe niż przed rokiem, bezrobocie rośnie, a Polacy wstrzymują się z zakupami. Deficyt ma wynosić już 66,6 mld zł.
- CBA donosi na CBA. Zdaniem szefa CBA Wojtunika mogło dojść do złamania prawa podczas akcji sprawdzania majątku byłej pierwszej pary przez CBA kierowane przez jego poprzednika. Wojtunik, rzecz jasna, żadnych Kawśniewskich sprawdzać by się nie ośmielił...
- Księżę Karol i księżna Camilla Parker Bowles odbyli w Warszawie spotkania z parą prezydencką i szefem rządu. Złożyli kwiaty na grobie księdza Popiełuszki. Księżę Karol wspominał wizytę w polskim ośrodku społeczno-kulturalnym w Londynie (POSK) i mówił o tym, że polscy emigranci „wpisują się w życie Londynu”, o ich wkładzie w gospodarkę, w życie kulturalne i społeczne. Podczas spotkań rozmawiano także o przyszłości Unii Europejskiej oraz o obchodach Roku Chopinowskiego.
- Wkrótce rozpocznie się nabór do Narodowych Sił Rezerwowych. Na początek znajdzie tam miejsce tylko dziesięć tysięcy ochotników.

- Pięć okrętów NATO (SNMCMG-1) wplynęło do gdańskiego portu. Wizyta związana była z manewrami przeciwnowymi na Bałtyku.
- Litwa przyłącza się do obchodów 600-lecia bitwy pod Grunwaldem. Sąsiedzi wysyłają na uroczystości gwardię honorową w średniowiecznych strojach.
- Prawo i Sprawiedliwość przygotowuje analizę materiałów z prac komisji śledczej badającej tzw. aferę hazardową. Dokument może być m.in. podstawą do zawiadomień do prokuratury w sprawie składania fałszywych zeznań a także wniosków o konfrontację świadków, którzy stawali przed śledczymi. Analiza ma wykazać także, że komisja celowo jest tak prowadzona, by śledczy nie mogli do niczego dojść. Poseł PIS Wasserman przypomniał, że członkowie komisji do teraz nie mają gotowych analiz bilingów połączeń telefonicznych a także stenogramów z podsłuchanych przez CBA rozmów bohaterów afery hazardowej.
- Kilkadziesiąt spraw z okresu stanu wojennego przeciwko sędziom zostanie niebawem umorzonych. Wynika to z orzeczenia Sądu Najwyższego z 2007 r. stwierdzającego, że sędziowie początkowo musieli stosować dekret o stanie wojennym. Na przeszkodzie do stawiania zarzutów sędziom stoją także sądy dyscyplinarne odmawiające uchylenia im immunitetów.
- Kandydat SLD na prezydenta, wiceprzewodniczący tej partii Szmajdziński, zapowiedział, że nigdy nie będzie koalicji SLD z PIS. Odetchnęliśmy, ale polityk SLD dodał też, że w sprawie mediów publicznych istnieje porozumienie, które ma „parasol polityczny” obydwu partii.
- Żona Schetyny przegrała proces z Piskorskim, któremu zarzuciła zniesławienie. Sprawa ma związek z aferą b. senatora PO Misiaka, którego firma Work Service dostała kontrakt na doradztwo dla zwalnianych stoczniovców. Media donosiły, że Misiak, jako szef senackiej komisji, pracował nad specustawą stoczniową. Piskorski w marcu ubie-

- głego roku sugerował, że powodem długiego milczenia premiera Tuska w sprawie Misiaka mógł być fakt, iż z Work Service współpracowała agencja reklamowa Effectica należąca kiedyś do Kaliny Schetyny, żony b. wicepremiera (dziś szefa Klubu PO). Lider SD wypomniał szefowi rządu, że, powołując się na „wysokie standardy”, usunął go z Platformy, gdy media ujawniły kupno przez niego ziemi pod zalesianie. Tymczasem „gdy firma związanego z liderami PO senatora podpisuje wielomilionową umowę z rządową agencją, premier milczy. Jak okazało się podczas procesu, współpraca Effectiki z Work Service nie była sporadyczna. Kalina Schetyna nie zaprzeczyła też podczas rozprawy, że agencja, w której udziały sprzedała cztery lata temu, współpracowała z firmą Misiaka.
- W Krakowie zmarł Ojciec Joachim Badeni, arystokrata, wnuk premiera Austro-Węgier, mistyk. W czasie wojny walczył w Polskich Siłach Zbrojnych, m.in. pod Narwikiem i w Maroku. W 1943 r., pod wpływem spotkania z o. Innocentym Bocheńskim, wstąpił do zakonu dominikanów. Przyjął imię Joachim. W 1947 r. wrócił do Polski, a trzy lata później przyjął święcenia kapłańskie. Był cenionym duszpasterzem akademickim w Poznaniu, Wrocławiu i Krakowie. Miał 98 lat.
- Prokuratura Okręgowa Warszawa-Praga skierowała do sądu akt oskarżenia wobec osób, które miały szantażować senatora Platformy Obywatelskiej Piesiewicza. Wobec samego Piesiewicza śledztwo zawieszono, ponieważ Senat nie odebrał mu immunitetu.
- Były prezes Trybunału Konstytucyjnego Stępień ma przeprosić pośta PIS Mularczyka za swe słowa, że w 2007 r. wprowadził on w błąd TK w sprawie lustracji. Lepiej po 3 latach, niż wcale, chociaż o co chodziło, mało kto pamięta...
- Prokuratura Rejonowa w Pucku postawiła miejscowemu policjantowi zarzut uprawy konopi indyjskich. Chyba już nic nas nie zdziwi... □

do gigantycznych aglomeracji kontynentu azjatyckiego. Niemieccy politycy i wojskowi, patrząc perspektywnie, widzą konieczność definitywnego przezwyciężenia szaszości „zimnowojennych” i połączenia sił amerykańsko-europejskich z potencjałem Rosji.

Zadziwiająco, jak te same poglądy, najpierw uznane za nieaktualne, mogą – nawet po upływie dziesiątek lat – znowu stać się przedmiotem poważnej debaty. W 1931 roku Roman Dmowski w książce pt. „Świat powojenny i Polska” doszedł do wniosku, że Chiny staną się zagrożeniem dla cywilizacji zachodniej i dlatego – zamiast rozbijać Rosję – należy połączyć siły Europy i Rosji, by wspólnie przeciwstawić się zagrożeniu nadchodzącemu z Dalekiego Wschodu. Dmowski – choć tak przenikliwy i głęboki – dwukrotnie pomylił się w ocenie Rosji. Pierwszy raz, gdy nie przewidział wybuchu rewolucji i przejęcia władzy przez bolszewików. Drugi raz, gdy nie przewidział

zawarcia w 1939 roku sojuszu niemiecko-sowieckiego. Wydaje się, że Dmowski mierzył polityków rosyjskich swoją miarą i wyobrażał sobie, że rządzący w Moskwie potrafią patrzeć dalekowzrocznie. Aż do 1989 roku nie potrafił. Z tego między innymi powodu diagnoza geopolityczna Dmowskiego przez dziesiątki lat wydawała się nietrafna i nieaktualna. Przebywający na emigracji Jędrzej Giertych (dziadek teraźniejszego Romana Giertycha) wyglądał cokolwiek groteskowo, lansując uparcie pogląd o konieczności zawarcia przez Polskę sojuszu z Rosją. Dziś jednak, w świetle artykułu, który na pewno nie pojawił się przypadkowo i na pewno nie odzwierciedla jedynie przelotnego kaprysu czyjegoś umysłu, prognoza sformułowana przez Dmowskiego nabiera nowej, istotnej aktualności.

Na ile wizja sformułowana przez niemieckich autorów jest rzeczywiście realna? W pierwszej chwili sekretarz generalny NATO Anders Fogh Rasmussen zaprze-

czył, by istniała możliwość przyjęcia Rosji do Paktu, jakkolwiek zaznaczył, że interes Europy wymaga „poprawy relacji z Rosją”. To oczywiście, że obecna Rosja nie ma szans, a prawdopodobnie nawet nie ma ochoty, na taki alians. Artykuł w niemieckim tygodniku należy interpretować jako swego rodzaju papierkę lakmusową, sondaż, nieformalną ofertę, bez określania warunków brzegowych, szczegółów etc. Zapewne niedługo ukaże się jakaś odpowiedź ze strony Rosji. Co będzie dalej, czas pokaże. Wiele zależy od postawy państw dawnego bloku sowieckiego. Już dzisiaj jednak – taki wniosek wyptywa z lektury artykułu – powinniśmy się zastanawiać, jaka przyszłość czeka Polskę.

ciąg dalszy na str. 11...

Roman Dmowski

ZE ŚWIATA

- Unijny projekt Partnerstwa Wschodniego był głównym tematem rozmów premiera Tuska z szefem rządu Armenii Sarkisjanem.
- Ukraina ma nowy rząd. Premierem został Azarow. Koalicję Stabilność i Reformy utworzyło 235 deputowanych.
- Szef NATO Rasmussen podczas wizyty w Polsce: „Przyjęcie Rosji do NATO jest teoretycznie możliwe, ale nierealistyczne, choćby dlatego, że Rosja nie wystąpi o członkostwo”.
- Sikorski opuścił już drugie spotkanie unijnych szefów dyplomacji. Nieformalna narada odbywała się w Saariselkä w Finlandii. Prawyborcy ważniejsze...
- Sąd Obwodowy w Mińsku podtrzymał decyzję o oddaniu Domu Polskiego w lwieńcu prorządowemu Związkowi Polaków na Białorusi St. Siemaszki.
- Były szef Agencji Wywiadu, obecnie dyrektor Akademii Dyplomatycznej, Ananicz zostanie ambasadorem UE w Pakistanie z nominacji Ashton.
- Część krajów NATO chce, aby wycofanie taktycznych ładunków jądrowych zostało zapisane w nowej koncepcji strategicznej sojuszu. Niemieckie partie rządzące zapisały pod koniec 2009 r. w umowie koalicyjnej, że będą dążyć do usunięcia bomb ze swojego terytorium. O wycofanie takiej broni zaapelowali szefowie polskiej i szwedzkiej dyplomacji Sikorski i Bildt. W ciągu kilku tygodni podobną deklarację mają wystosować Belgia, Holandia, Niemcy, Luksemburg i Norwegia. Przeciwna rezygnowaniu z tych bomb jest m.in. Turcja, która czuje się zagrożona irańskim programem atomowym.
- Wschodnia Jerozolima, tradycyjnie zamieszkiwana przez Arabów, będzie zasiedlana Izraelczykami. Plany potwierdził premier Netanjahu.
- Postępowanie Izraela zdenerwowało nawet amerykańską dyplomację. Specjalny wystannik amerykański na Bliski Wschód Mitchell odrzucił przewidzianą wizytę w Izraelu i innych państwach regionu.
- Trwają antyrządowe protesty w Bangkoku. Demonstranci w Tajlandii zaczęli nawet oddawać krew, aby oblać nią siedzibę rządu, od którego domagają się rozpisanie nowych wyborów.
- Chińskie msw podało, że adwokat broniący dysydentów, Gao Zhisheng, został skazany na więzienie „za działalność wywrotową”. Od ponad roku uważano go za zaginionego.
- Prezent Chaveza. Wenezuela będzie sprzedawać 80 tys. baryłek ropy dziennie Białorusi w ramach porozumienia, które ma wzmocnić współpracę między tymi krajami.
- Co najmniej 30 osób zginęło w czterech samobójczych zamachach bombowych w Kandaharze na południu Afganistanu.
- Dwudziestu czterech Tybetańczyków, zatrzymanych za działalność antychińską, zostało skazanych na go dni więzienia przez władze Nepalu.
- Kubański dysydent Farinas, który od wielu dni nie je i nie pije, został przyjęty na oddział intensywnej terapii szpitala w mieście Santa Clara po tym, jak stracił przytomność.
- Parlament Szwecji przyjął wniosek uznający za ludobójstwo masakrę Ormian w imperium osmańskim. Turcja odwołała swojego ambasadora ze Sztokholmu.
- Irański sąd zdelegalizował Islamski Front Irańskiego Uczestnictwa, uznawany za partię proreformatorską.
- Premier Słowacji ostro skrytykował prezydenta Węgier, który oświadczył, że węgierska mniejszość zamieszkująca Serbię, Rumunię i Słowację powinna uczyć się języków tych krajów jako obcych.
- Rosja poinformowała, że zbuduje Indiom co najmniej 12 reaktorów nuklearnych i sprzeda 29 samolotów MiG-29.
- Polki przyjeżdżające do Wielkiej Brytanii, by usunąć ciążę, oburzają angielskich parlamentarzystów. Anglicy nie chcą finansować polskich aborcji.
- Indie zaapelowały do Francji o zniesienie zakazu noszenia turbanów do zdjęć w dowodach tożsamości wśród wspólnoty sikhijskiej nad Sekwaną.
- W ogólnoświatowych rankingach uniwersytetów czołowe miejsca zajmują uczelnie z USA oraz Wielkiej Brytanii. W aktualnym rankingu Centrum Uniwersytetów Światowej Klasy trzy pierwsze miejsca zajęły wszechznane amerykańskie: Harvard, Stanford i Berkeley. Na czwartym miejscu uplasował się brytyjski Cambridge. Kolejne miejsca zajęły uczelnie z USA i dopiero na dziesiątej pozycji znalazł się brytyjski Oxford.
- Większa część terytorium Chile pograżyła się w ciemnościach z powodu gigantycznej awarii sieci przesyłowej prądu.
- Gubernator stanu Plateau w środkowej Nigerii zaapelował do ludności o rozpoczęcie trzydniowego postu i żałoby po zamordowaniu 500 osób, głównie chrześcijan.
- Do 30 wzrosła liczba osób, które poniosły śmierć w wyniku powodzi w południowo-wschodnim Kazachstanie.
- Ok. tysiąca żołnierzy z amerykańskiej elitarniej 101. Dywizji Powietrznodesantowej wzmocni polski kontyngent w Afganistanie.
- W środkowych Chinach w pożarze nielegalnej kopalni węgla zginęło 25 osób.
- Nowy system uzyskiwania zezwolenia na wykonywanie zawodu dziennikarza obejmie m.in. szkolenia z marksizmu i komunistycznej teorii mediów. Dotyczy to Chin, ale czasami można mieć wrażenie, że podobne kursy robi się i w innych krajach. □

Kapłańska Droga Krzyżowa

ks. dr Lesław Piotr Białek

Powróć myślą do początku – do pierwszej miłości – do momentu wybrania i powołania. „Jeśli kto chce pójść za Mną, niech się zaoprze samego siebie, niech weźmie krzyż swój i niech mnie naśladować. Bo kto chce zachować swoje życie, straci je, a kto straci swe życie z mego powodu, zachowa je” (Mt 16, 24–25).

Entuzjazm i radość duszy – zaproszenie do wejścia na drogę Jezusowej miłości zostało przyjęte. Przypomnij sobie też, jak leżałeś krzyżem na posadzce katedry, a potem pierwsze chwile, dni, lata... A dziś? Co zostało z twego młodzieńczego zapału? Jakie oblicze Jezusa kreśli twoja miłość, kapłanie trzeciego tysiąclecia, często zabiegany, zajęty sprawami kosmopolitycznego świata? Na chwilę zatrzymaj się i spojrz na drogę cierpienia z miłości, która jest również twoją drogą.

1. Jezus skazany na śmierć przez Piłata

Piłacie, skazałeś na śmierć Jezusa, wiedząc, że jest niewinny. Dlaczego w świecie jest tyle cierpienia z powodu wydawania niesprawiedliwych wyroków, osądów, pomówień. Tak często rodzi się w nas bunt i wola protestu przeciw temu, ale też i my czasami przyjmujemy postawę Piłata, czyniąc to, czego chcą inni, by być „na topie”, by być nowoczesnym, nawet za cenę zaparcia się Chrystusa. *Panie, naucz nas wytrwałości i pokory w przyjmowaniu osądu świata.*

2. Jezus bierze krzyż na ramiona

Panie Jezu, bierzesz krzyż naszych grzechów, cierpienie i zaniechań na swe ramiona, chcesz nam pomóc, chcesz nas zbawić. Dlaczego więc dziś „Europa” chce pozbyć się znaku krzyża? Boi się go, czy może jeszcze nie poznała znaku miłości wobec każdego człowieka? Naszym zadaniem jest codziennie brać krzyż na swe ramiona, by ludzie poznali i uwierzyli w sens tej miłości. *Panie, naucz nas być świadkami krzyża.*

3. Jezus upada pod krzyżem

Jezu, upadasz pod ciężarem naszej pychy, naszych niewierności, które przystaniają blask duszy. Nie zostajesz jednak na ziemi – powstajesz, by iść dalej, by dawać siebie. Zapraszasz i nas, by powstawać i uczyć

powstawać tych, którzy upadli pod ciężarem swoich ziemskich zmagani. Pragniesz, aby każdy upadek bardziej upodabniał nas do Ciebie. Wskazujesz też na drogę powstawania i kierunku, któremu na imię pokora. *Panie, naucz nas powstawać z naszych słabości i grzechów.*

4. Jezus spotyka swą Świętą Matkę

Maryjo, Ty uczysz nas, jak stawać pod krzyżem Chrystusa. Kiedy w życiu przychodzą trudne chwile, czas próby i doświadczenia. Kapłanie, patrz na Matkę, na jej pokorę, cierpienie, zawierzenie, na jej zbolate oblicze. Czasami wystarczy tylko stać i patrzeć na oblicza Maryji i Chrystusa – one leczą, oczyszczają, przemieniają. Matko kapłanów stojąca pod krzyżem, wspomóż nas, pociesz, podnieś na duchu, byśmy ciągle szli drogą świętości. *Panie, naucz nas szacunku do Matki i każdej kobiety.*

5. Szymon Cyrenejczyk pomaga nieść krzyż Jezusowi

Szymonie, zostałeś przymuszony, aby pomóc nieść krzyż. Kapłanie, zgodziłeś się dobrowolnie na niesienie krzyża. Dlaczego więc, gdy przychodzi konkretna chwila próby, w tobie jest tyle buntu i oporu, a czasami wręcz odrzucenia? Twój brat jest zagubiony, prosi o pomoc, a ty masz tyle jeszcze spraw do załatwienia i ciągle brakuje ci czasu. Odpowiedzialność za wspólne niesienie krzyża wzywa do jedności i solidarności kapłanów nie tylko w potrzebie, podczas choroby czy starości. *Panie, naucz nas pomagać nieść krzyż.*

6. Weronika ociera twarz Chrystusowi

Kobieto, skąd u ciebie tyle odwagi, że otarłaś twarz skazańca z krwi i obelg tak wielu ludzi. Dziś cierpiące oblicze Jezusa odnajdujemy nie tylko u dotkniętych chorobą,

ale również wśród tych, którzy pogubili się w życiu, w narkomanach, złodziejach, zabójcach. Odzyskiwanie w nich twarzy Jezusa to zadanie kapłana. Nie bój się więc tłumy i głosu krytyki. Podejdź tak jak Weronika, spojrz z miłością i zacznij trudną pracę oczyszczania. Tylko wtedy będziesz mógł odkryć oblicze Jezusa w człowieku.

Panie, naucz nas ocierać oblicza tym, do których nas postawiesz.

7. Jezus znowu upada pod krzyżem

Jezu, znowu upadłeś, by powiedzieć nam, abyśmy nie polegali wyłącznie na swojej mądrości i nie budowaliśmy życia na własnych osiągnięciach i sukcesach. Swoim upadkiem mówisz nam, abyśmy nie czynili się lepszymi od innych, bo sami szybko możemy upaść. Ból kolejnego upadku wzywa zawsze do odkrycia na nowo Bożego Miłosierdzia. Nie bój się więc zanurzyć w niezgłębionym oceanie Bożej miłości, przeciw jej oddałeś swoje życie. *Panie, naucz nas zgłębiać Twoje Miłosierdzie.*

8. Jezus pociesza płaczące niewiasty z Jerozolimy

Wczuj się w ludzkie tży: cierpiących matek, niekochanych dzieci ulicy, zapomnianych rodziców w domach starców, zepchniętych na margines życia. Odczuj tży tych, którzy nie mają mieszkania, chleba i wody, by przeżyć kolejny dzień. Jako kapłan uczestnicz w ludzkich cierpieniach i problemach. Staraj się ciągle być przy nich, zarządzając ich potrzebom, a czyniąc to, nie koncentruj się na własnej osobie, wskazuj natomiast na Jezusa – jedynego Zbawiciela świata. *Panie, naucz nas pocieszać i być z tymi, którzy potrzebują naszej pomocy.*

9. Jezus upada pod krzyżem po raz trzeci

To już kolejny raz, kiedy Jezu upadasz z powodu naszej obojętności, zagubienia, które

Droga Krzyżowa (mozaika) z kościoła Św. Dominika w Paryżu

jest wynikiem niewierności. Tyle już razy... Ale znowu swoim powstaniem wskazujesz nam na nadzieję przebaczenia i drogę świętości. Przywołujesz też do powstania, które jest obowiązkiem wobec Ciebie i braci. Tylko z Tobą, Panie, możemy powstawać i odradzać się do nowego życia.

Panie, naucz nas powstawać i iść, kiedy wydcje się nam, że nie mamy już siły.

10. Jezus odarty z szat

Jezu, dałeś się obnażyć z twoich szat, ze wszystkiego. To nie umniejszyło Twojej miłości. Dziś często kaptani są odzierani z dobrego imienia przez prasę i telewizję, które chcą zamazać prawdziwy obraz kaptństwa. Naszym zadaniem jest niesienie miłości i przebaczenia – to pozwoli nam iść dalej i bardziej stawać się Twoimi sługami. Dodaj więc nam, Panie, cierpliwości i miłosierdzia, wiary i miłości takiej, jaką Ty miłowałeś.

Panie, naucz nas zachowywać w duszy Twój obraz.

11. Jezus przybity do krzyża

Jezu, dałeś swoje ręce i nogi, by zostały przybite do twardego drzewa krzyża. Rozciągnąłeś na poprzecznej belce ręce, które błogostawiły i zawsze były chętne do pomocy. A nasze ręce kaptńskie?... Wydają się być tak często puste, a przecież zostały namaszczone, by dawać, by służyć, błogostawić, a czasami nawet by zostały przybite do krzyża. To wymaga wielkiego zaangażowania, ofiary i wyrzeczenia, by ciągle być wiernym Twojej miłości.

Panie, naucz nas dawać nasze ręce, by służyły.

12. Jezus umiera na krzyżu

Jezu umierający na krzyżu, pokazałeś nam, co znaczy oddać się całkowicie bez żadnych ale... Oddając życie, wskazałeś nam drogę przebaczenia i miłości bez granic. Pragniemy z Tobą, Panie, zawisnąć na krzyżu, by być bliżej, by bardziej czuć, bardziej głośić naszym życiem Ewangelię Krzyża. Jak dobry totr prosimy Cię jeszcze o jedno – aby po latach ofiarnej służby osiągnąć niebo.

Panie, naucz nas umierać razem z Tobą dla wszelkiej nieprawości świata.

13. Zdjęcie Jezusa z Krzyża

Maryjo, któraś obejmowała martwe ciało Syna. Jakże intensywny ból przenikał Ciebie. Był to ból o wiele większy niż ten, zawarty w Płecie Michała Anioła. Współcierpiąłeś, abyśmy mogli być zbawieni, abyśmy mogli żyć jako wolni – wolnością Chrystusa. Matko, dodaj nam siły do obejmowania ludzkich dramatów, do niesienia bólu i cierpienia naszych braci i sióstr. Wskazuj nam zawsze drogę pocieszenia – drogę do Twego Syna. *Panie, naucz nas Twój postawy w obliczu ludzkich dramatów.*

14. Złożenie Jezusa do grobu

Józefie z Arymatei, użyczyłeś własnego grobu dla Jezusa. Nie wiedziąłeś jeszcze, że On po trzech dniach zmartwychwstanie, że Jego ciało się przemieni. Panie, pozwól nam składać wraz z Tobą do grobu to wszystko, co oddziela nas od Ciebie, abyśmy mogli zostać przemienieni Twoją taską w świętych kaptanów.

Panie, naucz nas codziennie umierać dla grzechu, by żyć dla Ciebie.

15. Zmartwychwstanie Jezusa

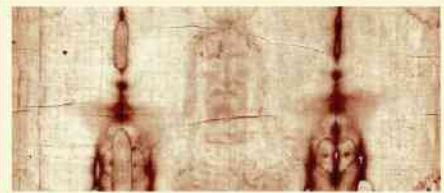
Magdaleno, ty pierwsza zobaczyłaś Zmartwychwstałego Pana. On przyniósł nam nadzieję nowego życia. Śmierć przemieniła się w radość, ciemność stała się światłością. Panie, Ty dla nas stałeś się jedyną nadzieją, radością i światłem, które oczyszcza nasze zamglone oczy. Chcemy codziennie żyć Twym zmartwychwstaniem i ciągle na nowo odradzać się do życia z Tobą. Wspomóż nas swoją taską. *Panie, naucz nas wierności aż do samego końca i nowego początku.*

Zakończenie

Panie Jezu, który nas powołałeś i nauczyłeś nas, jak mamy nieść krzyż codzienności, jak go miłować i obejmować tak mocno, jak Ty go obejmowałeś. Tobie składamy dzięki i prosimy, abys otworzył nasze oczy, dotknął naszych serc, by ciągle z nowym entuzjazmem głośiły Twoją Ewangelię Miłości przez wszystkie wieki wieków. Amen. □

Całun turyński

Pielgrzymka Ekspresowa do Turynu

Czwartek 6 maja

Wyjazd z Paryża (Gare de Lyon) o godz. 7⁴² – 13¹⁷ Turyn

Powrót z Turynu o godz. 17³⁵ – 23³⁰ Paryż (Gare de Lyon)

Koszt – 135 €

„Całun Turyński” jest wystawiany do adoracji bardzo rzadko. W obecnym Roku Kaptńskim: od 10 kwietnia do 23 maja! Napływ pielgrzymów z całego świata jest tak wielki, że rezerwacje na czas weekendy zostały już zupełnie wyczerpane. Ceny hoteli są niezwykle (zbyt) wysokie. Pozostaje tylko jednodniowa „Pielgrzymka Ekspresowa” z Paryża!

W drodze wykład o „Całunie Turyńskim” – ks. dr Krystian Gawron.

Pociąg TGV przyjedzie do Turynu o godz. 13¹⁷. Potem tramwaj nr 4 dowiedzie nas do „Duomo”.

Adoracja „Całunu Turyńskiego”: 14³⁰ – 15³⁰.

Msza Święta: 15⁴⁵ – 16³⁰.

Po Mszy św. powrót na dworzec i odjazd do Paryża.

Ekspresowy charakter „Pielgrzymki” wymaga, żeby wyżywienie każdy załatwił w swoim zakresie. Radzimy zabrać na drogę kanapki. Przed powrotem będzie szansa na kupienie kanapek bądź pizzy w Turynie.

Ilość miejsc jest ograniczona: 30 miejsc zarezerwowanych w TGV na zasadzie biletu grupowego (najbardziej ekonomicznie).

Zapisy od zaraz! Przy zapisie należy wpłacić całość kosztów. Czek należy wystawić na: CCP 23 343 69 N Paris, „Aumônierie Polonaise Rectorat” z dopiskiem: „Turyn” i przesłać na adres: Mission Catholique Polonaise – 263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris; tel. 01 55 35 32 32 lub 01 43 41 52 00; e-mail: pmk@club-internet.fr lub ks.krystian.gawron@gmail.com.

Pielgrzymkę Ekspresową PMK poprowadzi ks. dr Krystian Gawron.

*ks. in f. Stanisław Jeż
Rektor FMK we Fran.ji*

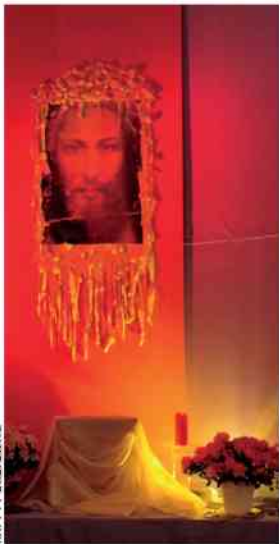

Święte Triduum Paschalne

Święte Triduum Paschalne – Wielki Czwartek, Wielki Piątek i Wigilia Paschalna – to trzy dni, podczas których uobecniamy największe wydarzenia historii zbawienia – Mękę, Śmierć i Zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa. Uczestnicząc w liturgii tych dni w naszych kościołach, będziemy wraz z Chrystusem mogli podążać Jego paschalną drogą, od Wieczernika przez Krzyż, aż do zwycięskiego Zmartwychwstania.

Wielki Czwartek

Przedpołudniowa Msza św. Krzyżma w Wielki Czwartek jest wyjątkowa. Nie tylko dlatego, że we wszystkich diecezjach odprawiana jest w katedrze i przewodniczy jej biskup. Nawet nie tylko dlatego, że wszyscy księża z diecezji, którzy mogą, koncelebrują tę Eucharystię wraz ze swoim biskupem. Wielkoczwartkowa Msza św. poranna jest wyjątkowa, ponieważ w czasie jej trwania zostają poświęcone oleje liturgiczne dla całej diecezji: olej krzyżma, używany podczas sakramentów bierzmowania, chrztu i kapaństwa a także służący do namaszczania poświęcanych kościołów i ołtarzy, oraz olej chorych, używany przy sakramencie namaszczania chorych.

fol. P. Fedorowicz

Popołudniowa Msza św. Wieczerzy Pańskiej – Ostatniej Wieczerzy Starego Testamentu i Pierwszej Nowego. Ten dzień przypomina pokorną służbę Chrystusa, który umywał nogi swoim uczniom i pozostawił im największe przykazanie – przykazanie miłości. Jest to także dzień ustanowienia sakramentu Eucharystii i sakramentu kapaństwa. Radujemy się tego dnia z daru Mszy św., ale jest to również święto dla każdego księdza – pamiętajmy o tym szczególnie w Roku Kapańskim, który obecnie przeżywamy. Na zakończenie wielkoczwartkowej uroczystości czeka nas jeszcze jeden obrzęd: przeniesienie Ciała Chrystusa do specjalnie przygotowanej

kaplicy zwanej ciemnicą. Tam, do późnych godzin wieczornych, wierni czuwają na modlitwie. Tabernakulum zostaje opróżnione i otwarte, gaśnie wieczna lampka, a ołtarz jest obnażony i pusty. Wchodzimy w czas Bożej Męki.

Wielki Piątek

To dzień Męki i Śmierci Chrystusa. Kościół rozmyśla nad Męką swojego Pana i Oblubieńca, adoruje krzyż, wstawia się do Boga za zbawienie całego świata. Chrześcijanie zachowują post ścisły. Według dawnej tradycji Kościoła tego dnia nie sprawuje się Eucharystii. W kościołach odbywają się nabożeństwa Drogi Krzyżowej i Gorzkich Żali. Centralnym momentem dnia jest Liturgia Męki Pańskiej, którą sprawuje się zwykle wieczorem.

Liturgia Wielkiego Piątku składa się z czterech części:

1. Liturgia słowa – przypomina nam cierpienie Chrystusa zapowiedziane przez proroka Izajasza. Wystuchamy opisu Męki Pańskiej w relacji bezpośredniego świadka, św. Jana. Liturgię słowa zakończy uroczysta modlitwa powszechna, w której będziemy się modlić za wszystkich ludzi, bo za wszystkich umarł Chrystus.
2. Szczególnie piękna jest druga część liturgii – adoracja krzyża. Wnosimy i odstawiamy drzewo krzyża, na którym zawisło zbawienie świata. Całujemy krzyż i klękamy przed nim, by podziękować za cierpienie Zbawiciela a także za przebaczenie grzechów, które z krzyża ofiarował nam Chrystus.

3. Komunia św. – stanowi trzecią część liturgii Męki Pańskiej. Łączy nas ona z Wielkim Czwartkiem – dniem ofiary bezkrwawej, gdy Chrystus w znakach sakramentalnych uobecniał i uprzędził swoją krwawą ofiarę na drzewie krzyża.

4. Na zakończenie liturgii zaniesiemy Najświętszy Sakrament do „Bożego Grobu”, aby tam rozważać cierpienie Zbawiciela i oczekiwać na radość zmartwychwstania.

fol. P. Fedorowicz

Wielka Sobota – Wigilia Paschalna

W Wielką Sobotę błogostawi się pokarmy na stół wielkanocny. Wierni przynoszą do kościoła tzw. święcone.

Liturgia Wigilii Paschalnej, która stanowi centralny fragment Triduum, składa się z czterech części. Rozpoczyna się po zapadnięciu zmroku. Przed kościołem rozpala się ognisko, którego płomień zostają poświęcone przez kaptana. Następnie przygotowuje się dużą, wielkanocną świecę, tzw. paschał. Wypowiadając słowa: „Chrystus wczoraj i dziś. Początek i koniec. Alfa i Omega. Do Niego należy czas i wieczność. Jemu chwala i panowanie przez wszystkie wieki wieków”, kaptan żłobi na świecy znak krzyża i wytycza pięć punktów, umieszczając w nich duże gwoździe symbolizujące pięć ran Jezusa. Na paschale widnieją również greckie litery alfa i omega oraz data bieżącego roku. Zapalenie paschału uzmysławia nam raz jeszcze, że dokonana się Pascha, przejście z mroku do jasności, ze śmierci do życia. W uroczystej procesji paschał zostaje wniesiony do świątyni. Po trzykrotnym śpiewie kaptana: „Światło Chrystusa” i odpowiedzi wiernych: „Bogu niech będą dzięki” zgromadzeni mogą zapalić swe świece od świętego płomienia. Liturgia światła kończy się odśpiewaniem tzw. Orędzia Paschalnego.

Liturgia słowa Wigilii Paschalnej w pełnej wersji składa się z dziewięciu czytań przeplatanych psalmami i modlitwą. Pierwsze siedem czytań wyjęte jest ze Starego Testamentu. Cykl czytań starotestamentowych kończy się Bożą obietnicą oczyszczenia i przemiany człowieka: „I dam wam serce nowe i ducha nowego tchnę do waszego wnętrza, odbiorę wam serce kamienne, a dam wam serce z ciała”. Następujące potem czytanie z Listu do Rzymian, zwane Epistołą, poucza o tym, że chrzest zapewnia wiernym uczestnictwo w Śmierci i Zmartwychwstaniu Chrystusa. Po radosnym Alleluja, odśpiewanym po raz pierwszy od czterdziestu dni, wystuchujemy tzw. Ewangelii o pustym grobie.

Kolejna, trzecia już część uroczystości Wigilii Paschalnej poświęcona jest tajemnicom sakramentu chrztu. Liturgię chrzcielną otwiera odśpiewanie Litanii do Wszystkich Świętych podkreślającej jedność całego Kościoła. Celebrans poświęca wodę chrzcielną – dokonuje się to przy włożeniu paschału do naczynia z wodą; tekst błogostawieństwa przypomina odradzającą moc wody. Wszyscy zgromadzeni w świątyni odnawiają przyrzeczenia chrzcielne: wyznają swą wiarę i wyrzekają się szatana. Zostają oni również pokropieni wodą święconą. Uroczystości Wigilii Paschalnej ukoronowane są komunią i uroczystym błogostawieństwem, a słowa rozestania wzbogaca się o śpiew Alleluja – wszak Chrystus już zmartwychwstał.

fol. P. Fedorowicz

opr. ks. T. Sokół

Santo subito!

...ciąg dalszy na str. 5

Sugerowano, iż zapis duchowej więzi z kierownikiem duchowym, jakim dla Wandy Póttawskiej był Karol Wojtyła, jest zbyt intymny, pokazuje więź łączącą papieża z kobietą, nawet jeśli miała ona charakter bratersko-siostrzany, co może rzucić cień na jego osobę. Nawet kard. Stanisław Dziwisz miał do Póttawskiej żal, że opublikowała prywatne listy Jana Pawła II zamiast zachować je dla siebie, podobnie jak zrobili to inne bliskie papieżowi osoby, i że rości sobie prawo do „wyjątkowości relacji i szczególnej więzi” z nim.

Kolejną medialną „przeszkodą” do beatyfikacji stały się doniesienia o rzekomych naciskach z Polski w sprawie zorganizowania tej uroczystości nie w Watykanie, lecz w Krakowie. Jednak w marcu 2009 r. dyrektor Biura Prasowego Stolicy Apostolskiej oświadczył, że nic nie wie o żadnej „prośbie ze strony Polaków”. – Papież należy do Kościoła powszechnego – podkreślił ks. Federico Lombardi i zdecydowanie odrzucił ideę dokonania **beatyfikacji** Jana Pawła II poza Watykanem.

Za „przeszkodę” media uznały także opublikowaną we Włoszech książkę ks. Odera i Saverio Gaety „Dlatego jest święty. Prawdziwy Jan Paweł II, o którym opowiada postulator procesu beatyfikacyjnego” (w Polsce ukaże się ona dopiero w październiku). Zarzucano jej złamanie tajemnicy, jaką objęte są wszystkie dokumenty procesu, szczególnie zaś zeznania świadków. „Nie wiem, skąd autorzy mieli dokumenty, ale skoro je ogłosili, zakładam, że mieli na to pozwolenie. A skoro tak, to nie może być mowy o naruszeniu jakiegokolwiek tajemnicy” – replikował kard. José Saraiva Martins. Emerytowany prefekt Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych odniósł się też do wspomnianych w książce praktyk samobiczowania się stosowanych przez Jana Pawła II, które uznał za „kolejny dowód jego świętości”, a nie powód do opóźnienia procesu.

Winy cud?

Ostatecznie winą za odsuwanie w czasie beatyfikacji Jana Pawła II zaczęto obarczać... cud przypisywany jego wstawiennictwu. Wprawdzie proces o jego uznanie na szczelbu diecezjalnym we francuskim Aix-en-Provence zakończył się już w 2007 r., jednak

Kongregacja mogła się nim zająć dopiero po ogłoszeniu heroiczności cnót Papieża Polaka.

Pojawiły się pogłoski, że uzdrowiona z choroby Parkinsona po modlitwie do Jana Pawła II s. Marie Simon-Pierre ze Zgromadzenia Matych Sióstr Macierzyństwa Katolickiego ma nawrót choroby. Łatwo było zdemontować tę plotkę: francuska zakonnica pojawiła się na spotkaniu w Bourgoin-Jallieu koło Grenoble, gdzie obecnie mieszka. Wszyscy mogli naocznie stwierdzić, że nie ma objawów dawnego schorzenia. Kropkę nad „i” postawił ks. Luc Marie Lalanne, kanclerz kurii w Aix-en-Provence, który w opublikowanym 10 marca br. oświadczeniu poinformował, że „s. Marie Simon-Pierre znajduje się w doskonałym zdrowiu”.

Druga pogłoska dotyczyła wątpliwości jednego z siedmiu lekarzy, którzy dla Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych badają, czy uzdrowienie zakonnicy było z punktu widzenia medycyny „niewytłumaczalne, natychmiastowe, całkowite i definitywne”. Jego zdaniem nie ma w aktach procesu wystarczających dowodów na to, że s. Marie Simon-Pierre była dotknięta chorobą Parkinsona. Mogła mieć bowiem jedynie podobne objawy, choć ich przyczyna była zupełnie inna.

Zwykle dobrze poinformowany włoski watykanista Andrea Torielli ujawnił, że do wątpliwości swego kolegi ma się ustosunkować dwóch innych lekarzy. W kwietniu sprawa zostanie przedyskutowana przez całą konsultę lekarską. Jeśli wyda ona orzeczenie pozytywne, domniemanym cudem zajmie się kolejno komisja teologów, a następnie kardynałów i biskupów należących do Kongregacji, po czym sprawa zostanie przedstawiona Benedyktowi XVI. Dopiero po podpisaniu przez papieża dekretu o uznaniu cudu za przyczyną Jana Pawła II można będzie zastanawiać się nad datą jego beatyfikacji. Torielli dodaje jednak, że na wszelki wypadek ks. Oder pogłębił znajomość dwóch innych przypadków cudownego uzdrowienia za przyczyną zmarłego papieża.

Do tych rewelacji ze spokojem podchodzi kard. Dziwisz. Podkreśla, że nawet jeśli pojawiłyby się jakieś wątpliwości dotyczące uzdrowienia francuskiej zakonnicy ze strony lekarzy czy psychologów, to „znaków z nieba” jest tyle, że zawsze „w odwodzie są inne cuda”. Zebrano bowiem aż 271 niewytłumaczalnych uzdrowień przypisywanych wstawien-

nictwu Jana Pawła II, w większości dotyczących Włochów. Jednak w takim przypadku rzeczywiście wydłużyłoby to oczekiwanie na beatyfikację, bo trzeba by od początku przeprowadzić całą procedurę, począwszy od procesu na szczelbu diecezjalnym. Nie byłby to jednak pierwszy przypadek „wymiany cudu” – wtóruje mu kard. Saraiva Martins.

Nastroje uspokaja też watykańskie Biuro Prasowe, które ogłosiło, że rzymski proces dotyczący wyzdrowienia s. Marie Simon-Pierre znajduje się dopiero „w fazie początkowej i postępuje w normalnym trybie, z całą powagą i precyzją właściwą wstępnym badaniom wymaganym do uznania cudu”.

Czekamy na redzie

Powierzając prowadzenie procesu Jana Pawła II ks. Oderowi, Benedykt XVI polecił mu, by działał „szybko, ale dokładnie, tak aby potem nikt nie mógł niczego podważyć”. Zdaniem postulatora obecny moment „można by podrówać do oczekiwania na redzie na wejście do portu”. Zakończona już została podróż przez morze. Sygnałem do wejścia do portu będzie uznanie cudu za wstawiennictwem Jana Pawła II. Na pytanie, kiedy – jego zdaniem – odbędzie się beatyfikacja Jana Pawła II, ks. Oder odpowiada żartobliwie: „Z wczorajszych doniesień prasowych wynika, że jesteśmy bardzo blisko, dziś natomiast nie czytałem jeszcze porannej prasy”.

Czas oczekiwania na beatyfikację, bez względu na to, czy nastąpi ona jeszcze w 2010, czy już w 2011 r., a może jeszcze później, należy wykorzystać na duchowe przygotowanie do niej. Inaczej grozi jej to, że stanie się kolejnym medialnym show, które obejrzymy ze tłą w oku i w nabożnym skupieniu, ale które niczego nie zmieni w naszym życiu.

„Choć nie znamy jeszcze daty tego wydarzenia, to jednak jesteśmy przekonani, że ona się zbliża” – zapewnił kard. Stanisław Dziwisz w ubiegłorocznym liście pasterskim na adwent. Przypomniał pragnienie papieża, aby nowe tysiąclecie było erą ludzi świętych, bo jedynie oni „mogą stawić czoło siłom zła i przynieść światu nadzieję”. „Niech wezwanie: «Świętymi bądźcie» stanie się programem przygotowania do wyniesienia na ołtarze sługi Bożego Jana Pawła II” – zaapelował metropolita krakowski. I dodał, że oczekiwanie na beatyfikację papieża to „adwent współczesnego Kościoła”. □

Paweł Bieliński

Rosja w NATO?

...ciąg dalszy ze str. 7

Jak widać, nasi zachodni sąsiedzi intensywnie „gtówkują”, co również nie powinno ująć uwadze polskich obserwatorów.

Czy zatem grozi nam sojusz niemiecko-rosyjski? Po tym, jak Dmowski pomylił się w tej akurat sprawie, trudno jednoznacznie wykluczyć i taką ewentualność. Gwoli ścisłości, artykuł w „Der

Spiegel” dotyczył czego innego: przyjęcia Rosji do paktu, którego Polska jest od 10 lat pełnoprawnym członkiem. W tym nie ma groźby nowego rozbioru Polski. Jest oczywiście, że ani Rosja, ani Niemcy – będąc w NATO – nie kwestionowałyby obecnych praw i statusu Polski. Jednak przyjęcie Rosji do NATO oznaczałoby zawarcie kompromisu między Europą a Rosją. Jakiego kompromisu i kto

musiałby w czym ustąpić, to zależałoby od wielu czynników. Między innymi od aktywnej polityki Polski, ale żeby prowadzić aktywną politykę, trzeba mieć po pierwsze jej długoterminową wizję, a po drugie mieć na stanowiskach decyzyjnych odpowiednich, czyli kompetentnych ludzi. Obawiam się, że ani jednego, ani drugiego obecnie nie mamy. □

Wojciech Turek

Człowiek, który stał się papieżem, papież, który pozostał człowiekiem

...ciąg dalszy ze str. 3

A to przekonanie zaczyna się tutaj i teraz, na tym świecie, który jest najdalszy od tego „możliwie najlepszego”, z którego tak kiedyś drwił Voltaire i dzisiaj jeszcze filozofowie bez relifów. W tym przekonaniu otwiera się przestrzeń na szczęście. Tajemnica tej otwartej przestrzeni powoduje, że „człowiek jest drogą Kościoła” dlatego, że tej otwartej przestrzeni nic innego jak Miłość i Wolność nie jest w stanie wypełnić.

Jednak pamięć, jak emocje, też stabilnie, obraz traci na ostrości, zostawia miejsce na zaniedbania, na przesunięcia akcentów, na zapomnienia, które z czasem stają się kłamstwem.

Rolę Jana Pawła II w historii politycznej XX wieku zaczęto pomijać już następnego dnia. Upadek komunizmu ma swoich innych bohaterów. Papież jest medialnie niewygodny. To jednak nie kto inny jak Gorbaczow powiedział: *To, co się stało w Europie Wschodniej, nie byłoby możliwe bez impulsu papieża,*

który odegrał na scenie światowej wyjątkową rolę polityczną. Europa bez muru, oddychająca dwoma płucami, to jego spuścizna.

Natomiast w historii rozumienia prawd wiary jego rola jest jeszcze ciągle nie do końca odkryta. Przywracając studentom i profesorom przemyslenia Soboru Watykańskiego II, przypomniał prawdy nie tyle nowe, ile od nowa czytane, dla których znalazł słowa na dzisiaj, bardziej czytelne. Bo prawdy fundamentalne o człowieku – od zawsze zawarte w treści chrześcijaństwa – powinny być nieustannie wydobywane spod kurzu naszych ludzkich nawyków i naszej głupoty. To on pamiętał, że te prawdy są w nas, że wystarczy mieć się do nich dotrzeć, żeby się nimi cieszyć. To właśnie dlatego kanonizował tak wyjątkowo wielką ilość ludzi, aby słowo „święty” nie zamykało nam oczu na zwyczajność ich człowieczeństwa. Dlatego zwracał się do artystów jako do tych, którzy są świadomymi odległości między momentem oświecenia a znalezieniem formy wyrazu. Dlatego pisał o godności i powołaniu kobiety – nie w banalnych kategoriach czywistej równości, ale w pojęciu, które po fran-

cusku brzmi lepiej niż po polsku: *sentinelle de l'invisible* – ta, która strzeże tego, co niewidzialne. Dlatego jechał do Matki z Lourdes jako cierpiący pośród cierpiących. Żaden z wymiarów życia ludzkiego nie ma prawa być pominięty, żaden nie jest niegodny – nic, co człowiecze, nie jest zapomniane.

Ćwierć wieku pontyfikatu Jana Pawła II przyciągnęło wzrok świata na Stolicę Piotrową i to może dlatego świat patrzy teraz „na ręce” Benedyktowi XVI. Bill Graham, jedna z najważniejszych postaci protestantyzmu w XX wieku, powiedział: *Historia uzna go za największego papieża czasów nowożytnych. Niewiele tak wpłynęło na świat jak on, czy to na płaszczyźnie religijnej, czy też na płaszczyźnie etycznej i społecznej.*

Papież nie jest ani księciem tego świata, żeby musiał się podobać, ani zarządcą praw moralnych poddawanych powiewom wiatru, żeby starać się być ponownie wybranym. Jest on świadkiem Prawdy o człowieku, który *jest miarą wszystkiego* (Protagoras), ale *którego miarą jest Bóg.* □

Christian Pierragnes

Ukrzyżowanie

...ciąg dalszy ze str. 2

Wielu malarzy w różnych epokach upamiętniło w swoich dziełach scenę ukrzyżowania. Dramat Chrystusa rozgrywa się na obrazach takich mistrzów jak Antonello da Messina, El Greco, Hans Memling, Tycjan czy niezwykle ekspresyjny Matthias Grünewald. „Chrystus na krzyżu” Velazqueza w niczym nie przypomina poprzednich wizji malarskich. Jeżeli chcielibyśmy szukać jakiegokolwiek podobieństwa, trzeba by odwołać się do dzieła z 1627 roku, a więc wcześniejszego o pięć lat, namalowanego przez Zurbarana i zatytułowanego w identyczny sposób. Właścicielem obrazu jest obecnie Instytut Sztuki z Chicago.

Patetyczne i zbyt silne plastycznie ciało Chrystusowe podtrzymuje niewielka podpórka, co daje wrażenie zmniejszenia siły nacisku na nogi, a także i oddzielnie namalowane stopy, w których tkwią dwa gwoździe. Velazquez wykorzystał identyczną ideę, aby uzyskać wrażenie uśmierzenia bólu podczas zawieszania ciała na krzyżu i ustawiania go w pozycji pionowej. Szczegół dotyczący nie

skrzyżowanych stóp jest istotny. Zapewne taką interpretację ukrzyżowania zalecił malarzowi cenzor inkwizycji hiszpańskiej, Francisco Pacheco, będący zarazem malarzem, nauczycielem, teściem wielkiego artysty i autorem traktatu „El Arte de la Pintura”. To on czuwał nad poprawnością dogmatyczną dzieł sztuki religijnej na terenie Hiszpanii. Na szczęście młodego, początkującego malarza bardziej od przeciętnych nauczycieli fascynowali geniusze, na przykład Caravaggio ze swoim światłocieniem. Obraz „Chrystus na krzyżu” należy do późniejszych dzieł i świadczy o specyfice stylu samego Velazqueza. „Maniera niedokończonych obrazów, malowania szybko, jakby od niechcenia, świeżość i pewna impresyjność «nieprzemęczonych» płócien stanowią o wyjątkowości tego geniusza, który, paradoksalnie, właśnie dzięki warsztatowi pozostanie w dziejach sztuki największym arystokratą”².

Płótno „Chrystus na Krzyżu” namalował w 1632 roku dla zakonu benedyktynów San Placido w Madrycie. Dokładnie nie wiadomo, na czyje zamówienie. Być może to sam król

Filip IV przyczynił się jego powstania. Miał stać się wyrazem pokuty odprawianej przez monarchę za utrzymywanie sentymentalnego związku z jedną z nowicjuszek klasztoru benedyktynek. Inni autorzy twierdzą, iż został ofiarowany temuż zakonowi przez Jerónimo de Villanueva, pełniącego obowiązki pronotariusza w królewskim domu Aragonów, a probującego i ukrywającego tenże haniebny związek, za co dopadła go Święta Inkwizycja z Toledo i za co został skazany na pięć lat więzienia. Do 1808 roku zdobyto ono zakonną zakrynię, aby później przydać blasku prywatnej kolekcji ministra Godoy, ulubieńca króla Karola IV. Obraz sprzedany został w 1826 roku w Paryżu, odkupiony przez księcia San Fernando de Quiroga i przekazany królowi Ferdynandowi VII testamentem przez tegoż samego księcia. Do madryckiego Muzeum Prado ukrzyżowany Chrystus Velazqueza trafił w 1829 roku. □

Anna Sobolewska

1. Velazquez, w serii „Klasycy sztuki”, Warszawa 2006, s. 91
2. Tadeusz Boruta, *Szkola Patuzenia*, Kielce 2003, s.14

Zabawy w kandydatów na kandydatów 100 lat...?

W Polsce zapowiadają się długie rządy Platformy. Niezależnie od jakichkolwiek afer i potknięć, po cały czas w sondażach rośnie. Doszło do tego, że prawyborcy w tej partii stają się ważniejsze od normalnych wyborów. Codziennie w mediach można się natknąć na artykuły o tym, że np. kobiety wolą Komorowskiego, że Komo-

rowski pokona łatwiej Kaczyńskiego, że ostatnio urosło mu bardziej niż Sikorskiemu, etc. Są i atuty Sikorskiego – duży artykuł o jego żonie, poparcie ze strony młodzieży. Do tego dywagacje – za kim tak naprawdę bardziej jest np. Palikot? Przyznam się, że tzw. prawyborcy mało mnie obchodzą, ale nie sposób wyłączyć wszyst-

kiego. Nawet z lodówki gotowy wyskoczyć jakiś kandydat na kandydata po.

Na poważnie, wydaje się, że po wypełnieniu już całej przestrzeni polityczną. Nawet III Kongres Prawa i Sprawiedliwości (pis) upłynął w cieniu tzw. „pozytywnej kampanii” marszałka Sejmu i szefa msz. Konkretów, polemik, starć programowych nie ma, ale panowie pokazują dzięki temu, jak wygląda w praktyce słynne powiedzenie, że „można dzielić się pięknem”. Od czasu do czasu ktoś przebąkuje, że może skupiliby się na swoich obowiązkach, ale to przecież czysta złośli-

Cinq ans après

Notre Saint-Père Jean-Paul II est retourné au Père le 2 avril 2005, il y a cinq ans.

Elu pape en 1978, son pontificat aura duré près de vingt-six ans et demi, un des plus longs de l'histoire de la papauté. C'est même le troisième plus long, derrière l'Apôtre Pierre et le pape Pie IX. Le travail que Jean-Paul II a effectué est immense, notamment dans le domaine de la doctrine de l'Église ou de l'ouverture aux autres confessions et aux autres religions. On a souvent dit que le pape était « progressiste » lorsqu'il défendait les droits de l'homme face aux systèmes économiques et politiques coercitifs, mais qu'il était « conservateur » lorsqu'il s'agissait de défendre la foi, le droit à la vie ou qu'il rappelait les dogmes de l'Église catholique. Aurait-il donc été un homme à double visage ? Il était plutôt intransigeant sur les principes. En refusant la compromission, il n'a pas fait l'unanimité derrière lui, surtout dans l'ambiance du relativisme dans lequel baignent nos sociétés

permissives. Il suffit de relire les textes que la presse a publiés tout au long de son pontificat et au moment de son décès, pour se rendre compte de la hargne que certains journalistes pouvaient nourrir contre lui, car il les exaspérait. « Héraut d'une Église de combat » titrait Libération à la mort de Jean-Paul II. Le pape était en effet un « combattant » actif des droits de l'homme, de tous les droits sans exception, même de ceux que certains prenaient la liberté de rejeter parce qu'ils étaient dérangeants pour eux. Pour le pape, il n'y avait pas de compromis possible dans ce domaine ; il fallait tout prendre, sans rien oublier en route. Il était aussi un « combattant » actif dans la défense de la foi et de la place de la religion dans la société. Quel héritage a laissé Jean-Paul II derrière lui ? Cet héritage est si grand que l'exploration de sa richesse ne peut se faire en un jour. Il est toutefois important de ne pas le laisser tomber dans l'oubli, car le temps qui passe érousse inexorablement les souvenirs et la sensibilité. C'est pourquoi de nombreuses initiatives sont prises pour garder vivante la pensée du Saint-Père. Nombreux sont les travaux qui y sont consacrés et qui cherchent à nous en expliquer les messages. Il y a aussi d'autres propositions intéressantes, comme le Festival de l'héritage de Jean-Paul II qui a lieu tous les ans en Pologne, organisé par une fondation créée dans le but « de promouvoir toutes les initiatives destinées à mieux connaître et mieux diffuser le trésor que représente le témoignage de la vie et de l'enseignement du pape polonais. » À cet effet, de nombreuses manifestations sont organisées, comme des concerts, des concours de chansons ou des concours littéraires, ce qui montre que le rappel de l'héritage de Jean-Paul II ne doit pas nécessairement être austère. Parmi les domaines qui lui tenaient à cœur, il y avait l'Europe. Le pape a toujours été un fervent défenseur de la réunification de l'Europe, car il considérait que celle-ci devait « respirer avec ses deux poumons ». Bien entendu, les deux poumons dont il est question sont le catholicisme et l'orthodoxie

qui ont marqué profondément l'histoire, la culture et le développement du continent. Ces deux poumons sont au cœur même de l'Europe ; ils représentent ses racines les plus profondes depuis l'entrée des pays dans l'histoire, marquée par les baptêmes et l'évangélisation, comme les baptêmes de la France en 496 ou de la Pologne en 966, ou l'évangélisation de la Grande-Moravie en 863 par les saints Cyrille et Méthode, puis celle de la Bulgarie d'où est partie l'évangélisation de la Russie. Tout ceci est incontestable. Jean-Paul II a beaucoup insisté auprès des politiques pour que cet héritage soit inscrit dans le traité constitutionnel européen, préparé par V. Giscard d'Estaing, car les valeurs chrétiennes, qui sont à la source de l'Europe, ont une portée universelle. Comme on le sait, le rappel de ces racines n'a pas été inscrit dans le préambule du projet de constitution européenne, car des tenants de la laïcité à l'esprit étroit ont empêché tout progrès dans ce domaine. C'est là que l'on peut mesurer toute la différence entre la grandeur d'un homme comme Jean-Paul II et la petitesse du laïcisme étriqué. Finalement, la constitution a été rejetée ; elle n'existe plus, mais les valeurs chrétiennes sont toujours là et elles le sont pour longtemps.

Communiqué

Les 17, 18 et 19 avril prochains, les Fraternités monastiques de Jérusalem s'établiront à Varsovie, en l'église, toute nouvellement restaurée, de Notre-Dame de Jérusalem, tout près de la Vistule, 14 rue Łazienkowska. Trois temps forts dans le programme : samedi 17 avril, à 16 heures, messe solennelle d'accueil à la cathédrale Saint-Jean-Baptiste, présidée par Mgr Kazimierz Nycz, archevêque de Varsovie ; dimanche 18 avril, à 11 heures, messe solennelle de fondation en l'église Notre-Dame de Jérusalem ; lundi 19 avril, à 11 heures, première messe d'inauguration présidée par frère Pierre-Marie Delfieux, fondateur et prieur général des Fraternités monastiques de Jérusalem, créées le jour de Toussaint 1975, en l'église Saint-Gervais à Paris. Plus d'informations sur le portail des Fraternités à l'adresse <http://jerusalem.cef.fr/>. □

wość, bo Polacy dostają nareszcie porządną lekcję ideatu współczesnej demokracji, a ta jest bezcenna. Dziennikarze stwierdzili nawet, że po numerze o nazwie „prawobory” nawet PiS pogodziło się już z tym, że miejscem tej partii jest opozycja.

Przypomina to trochę Meksyk. Przez lata rządziła tam Partia Rewolucyjno-Institutionalna (*Partido Revolucionario Institucional, PRI*), która powstała w 1929 roku pod nazwą Partii Narodowo-Rewolucyjnej. Zatwierdzenie w jej szeregach kandydata na prezydenta równało się jego wyborowi.

PRI rządziła do roku 2000. Dopiero namnożenie się afer i groźba spotecznych niepokojów spowodowały, że partia ta ustąpiła trochę miejsca w meksykańskiej przestrzeni politycznej. Przykład 71 lat rządów jednej partii to perspektywa może ciekawa, ale ze względów biologicznych dla mnie już nawet nie przerażająca, a do tego dochodzi jeszcze... kult jednostki.

Długowieczność rządów PO może zostać jeszcze podparta tworzącym się kultem jej założyciela, Donalda Tuska. Nie chodzi już nawet o jego przybocznego Stawo-

mira Nowaka, który doszukał się u szefa wielu znamion genialności. W zachwyty nad Tuskiem wpadł tym razem, wydawałoby się znacznie poważniejszy polityk, b. premier Jan Krzysztof Bielecki. Z okazji objęcia funkcji szefa rady gospodarczej przy premierze Bielecki stwierdził, że będzie „pracował *pro publico bono*, co może przydać się panu premierowi (Tuskowi)”. Dobro Donalda Tuska dobrem publicznym? □

Jan Kciuk

Rodzina nadzieją Europy

„Rodzina nadzieją Europy” – pod takim hasłem obradował w dniach 12–14 marca ósmy już Zjazd Gnieźnieński. Tradycyjnie uczestniczyli w nim liderzy ruchów i organizacji katolickich, ludzie nauki, kultury i polityki, duchowni różnych wyznań chrześcijańskich oraz innych religii, także z zagranicy. Uczestników Zjazdu pozdrowił Benedykt XVI podczas niedzielnej modlitwy „Anioł Pański” w Watykanie. „Życzę, by Zjazd przyczynił się do odnowienia rodziny jako wspólnoty ustanowionej przez Boga, opartej na Jego prawie” – powiedział papież.

Pierwszy Zjazd Gnieźnieński odbył się z udziałem Bolesława Chrobrego i cesarza Ottona III w 1000 r. Do tradycji tej odwołano się w 1997 r., gdy Jan Paweł II spotkał się tam z prezydentami siedmiu państw Europy Środkowej. Uznano wówczas, że był to II Zjazd Gnieźnieński i postanowiono organizować kolejne. Ich tematem była integracja europejska, gdyż miały na celu refleksję katolików nad przystąpieniem Polski do struktur europejskich, a gdy się to już dokonało, skupiono się wokół duchowego wymiaru tożsamości europejskiej.

Misja Polski w Europie

Dlaczego tym razem zajęto się problematyką rodziny? „Do niedawna przypomnienie definicji małżeństwa i rodziny nie było potrzebne, dziś jest nieomal konieczne, choćby ze względu na wszystkie toczące się na ten temat dyskusje. Pod płaszczykiem równouprawnienia i tolerancji usiłuje się zrównać związki homoseksualne z rodziną. W moim przekonaniu to tragiczne nieporozumienie. Związki te nigdy nie były, nie są i nie będą rodziną niezależnie od tego, jaki status otrzymają w ustawodawstwie” – tłumaczył w jednym z wywiadów gospodarz spotkania, abp Henryk Muszyński. Dlatego potrzebne jest wyraźne i głośne powtórzenie, „czym jest rodzina i jaki zamysł względem niej ma Bóg. To nasz obowiązek, świadectwo, jakie musimy dać nie tylko jako ludzie wierzący,

ale także jako spadkobiercy europejskiej cywilizacji, u której podstaw leży przecież chrześcijańskie dziedzictwo” – zaznaczył Prymas Polski.

Znacznie bardziej dosadnie wyraził się prezes Polskiej Rady Ekumenicznej podczas otwarcia obrad: „Pragnienie zrównania rodziny z innymi rodzajami związków międzyosobowych może być z punktu widzenia wielowiekowego doświadczenia ludzkości traktowane jak oderwana od rzeczywistości nieszkodliwa fantazja, czasami jako karykatura rodziny, a w niektórych przypadkach nie może być traktowana inaczej niż jako grzech” – mówił prawostawny arcybiskup Jeremiasz.

Do Gniezna przyjechał prezydent Lech Kaczyński. „Ludzie o określonych preferencjach byli, są i będą, należą im się prawa, tolerancja i chrześcijański stosunek wobec nich, ale raz jeszcze powtarzam: małżeństwo jest związkiem kobiety i mężczyzny” – powiedział szef państwa. Podkreślił, że „rodzina będzie nadzieją Europy, jeśli zostanie zdrowo odbudowana”. Jego zdaniem w dużej mierze zależy to od Polski, gdzie kryzys rodziny jest mniejszy niż na Zachodzie. Stanowi to więc szczególnie ważną misję naszego kraju w jednoczącej się Europie.

Z oceną prezydenta współbrzmiał głos przewodniczącego Papieskiej Rady ds. Rodziny. Według niego kryzys rodziny w Unii Europejskiej przyjmuje niepokojące rozmiary. Kard. Ennio Antonelli ubolewał, że „duża liczba młodzieży wzrasta uboga w ideały, pusta duchowo, zainteresowana jedynie kibicowaniem sportowym, hitami muzycznymi, firmową odzieżą, reklamowanymi podrózkami, emocjami seksualnymi”. Wspominał o ponad milionie rozwodów rocznie (co stanowi połowę zawartych ślubów), niepełnych rodzinach, powtórnym małżeństwach, związkach partnerskich i modzie na życie w pojedynkę. Jednocześnie zauważył rozkwit ruchów, stowarzyszeń, nowych wspólnot, a także rodzin chrześcijańskich angażujących się mocno w życie swoich parafii. „Nawet jeżeli noc jest ciemna, powiedział papież Paweł VI, nie ma potrzeby bać się ciemności, jeżeli istnieją ogniska, które oświecają i rozgrzewają” – zapewnił kard. Antonelli. Wezwał duszpasterzy, by towarzyszyli rodzinom, podsycając ich duchowość.

Najlepsza inwestycja

Ważną tematyką gnieźnieńskich debat była konieczność prowadzenia przez państwo właściwej polityki rodzinnej. Wsparcie rodzin przez państwo to nie koszt, ale inwestycja w przyszłe pokolenia – argumentowali uczestnicy Zjazdu.

Katedra prymasowska w Gnieźnie

Postulowali wprowadzenie w życie mechanizmów prowadzących do zwiększenia dziełności polskich rodzin, np. umożliwienie bardziej elastycznego godzenia ról zawodowych i rodzicielskich. Szef Komisji Nadzoru Finansowego Stanisław Kluzo podkreślił, że rodzinę należy traktować jako samodzielną jednostkę ekonomiczną, która, dysponując własnym systemem przychodów i wydatków, jest elementem gospodarki w skali ogólnokrajowej. Dodał, że państwo powinno pomagać w odbudowywaniu solidarności międzypokoleniowej, która w dłuższej perspektywie zmniejsza koszty ponoszonych nakładów na najmłodszych i najstarszych obywateli.

Zjazd miał też wymiar liturgiczny. Ulicami Gniezna przeszła Ekumeniczna Droga Życia. Nabożeństwu przewodniczyli zwierzchnicy i przedstawiciele rodzin z dziesięciu Kościołów chrześcijańskich. Natomiast na zakończenie obrad kard. Antonelli przewodniczył Mszy św. w katedrze. W homilii życzył Europie, by odkryła na nowo swoje chrześcijańskie korzenie, wybrała kulturę życia, budowę chrześcijańskiego społeczeństwa, pomoc rodzinom i macierzyństwu.

Po liturgii odczytano „Przeście z Gniezna”. „Europo, odnajdź prawdziwą rodzinę, a wraz z nią nadzieję dla siebie!” – zachętili mieszkańców kontynentu uczestnicy VIII Zjazdu Gnieźnieńskiego. Do rządzących zaś zaapelowali „o uznanie polityki rodzinnej za jedno z najważniejszych zadań państwa”, gdyż od kondycji małżeństwa i rodziny zależy przyszłość społeczeństwa. Zaproponowali, aby w ramach wspierania rodziny traktować pracę wychowawczą rodziców tak jak pracę zawodową. Podkreślili, że „niezbędne są rozwiązania, które ułatwią młodym ludziom decyzję o założeniu rodziny i będą ją wspomagać na każdym etapie rozwoju”. Wyrazili też przekonanie, że „w przeciwieństwie do większości krajów Unii Europejskiej, rodzina w Polsce pozostawiona jest sama sobie”, tymczasem pomoc okazywana rodzinie jest „najlepszą inwestycją dla społeczeństwa i państwa”.

Paweł Bieliński

KRONIKA POLONIJA

od 1992 r. redaguje Zbigniew A. Judycki

WŁOCHY

• 25 maja w Ambasadzie RP przy Stolicy Apostolskiej w Rzymie odbędzie się konferencja naukowa i wystawa *Policja w ochronie zabytków sakralnych*. Udział w spotkaniu wezmą m.in. przedstawiciele Papieskiej Komisji ds. Dóbr Kościoła oraz przedstawiciele włoskiej i polskiej Policji.

USA

• Pierwszy poniedziałek marca jest Dniem Kazimierza Pułaskiego w Illinois. Wśród uczestników jego obchodów w tym roku byli m.in. Richard M. Daley – burmistrz Chicago, Ian Schakovsky – kongresmenka, radni Chicago, Zygmunt Matynia – Konsul RP w Chicago, Frank Spula – prezes KPA i ZNP. W części oficjalnej złożony został wieniec pod obrazem Stefana Batowskiego „Generał Pułaski pod Savannah” oraz przedstawiono krótki program artystyczny. [inf.PAP]

• Recitalami w Duke University w Durham w Północnej Karolinie (5 marca) i w Spivey Hall w Clayton State University w Atlancie w stanie Georgia (6 marca) Rafał Blechacz zakończył swoje tegoroczne tournée po Stanach Zjednoczonych.

• Amerykanka polskiego pochodzenia, Brigid Pasulka, została wyróżniona tegoroczną nagrodą Fundacji Hemingwaya (Hemingway Foundation / PEN Award) za debiut literacki – powieść „Dawno, dawno temu i zasadniczo prawdziwie” (A long, long time ago and essentially true). Akcja książki wydanej w 2009 r. rozgrywa się na Podhalu i rozpoczyna się historią zakochanej pary, której plany burzy wybuch wojny. Pół wieku później wnuczka bohaterki przyjeżdża do Krakowa, miasta, w którym niegdyś mieszkała jej babka. Brigid Pasulka, która pochodzi z rodziny imigrantów mieszkających w Illinois, po ukończeniu studiów na Uniwersytecie w Chicago wyjechała w 1994 r. do Krakowa.

• Dzień Kobiet w „PRL-owskim stylu” zorganizowały Polki miesz-

kające w Chicago. Impreza pomogła w zbieraniu pieniędzy na walkę z rakiem piersi. W siedzibie polonijnego klubu motocyklowego „Sokół” w Chicago pojawiły się sztuczne goździki, gazetki ściennie, świetlica, bar mleczny, kartki żywnościowe, a wszystko przy muzyce z lat 70. w wykonaniu zespołu Maggie. Wybrana podczas obchodów Królowa PRL-u otrzymała rajstopy, czyli tradycyjny prezent dawany niegdyś kobietom 8 marca w zakładach pracy. Impreza pomogła w zbieraniu pieniędzy na udział w chicagowskiej edycji Marszu Różowej Wstążki, z którego dochód przeznaczony będzie na walkę z rakiem piersi. Aby uzyskać prawo udziału w marszu, podczas którego w ciągu dwóch dni pokonuje się 64 km, każdy z uczestników musi zebrać co najmniej 1800 dolarów. „Chciałyśmy rozpropagować ideę w polonijnym środowisku, dlatego wpadłyśmy na pomysł zorganizowania takiej imprezy” – wyjaśnia Małgorzata Cieślak, jej organizatorka, która sama walczy z rakiem piersi. [inf. J. Trzos]

FRANCJA

• Wznowienie wojennych wspomnień Jana Karskiego „Tajne Państwo”, wydanych po raz pierwszy w 1944 r., ukazało się w marcu we Francji nakładem wydawnictwa Robert Laffont. Francuska edycja książki nosi tytuł: „Moje świadectwo dane światu. Historia Państwa Podziemnego”. Jak wyjaśnił podczas prezentacji w polskiej ambasadzie Leonello Brandolini, prezes wydawnictwa Robert Laffont, jest to już trzecie wydanie książki Karskiego nad Sekwaną. Brandolini podkreślił, że obecne wznowienie tych wspomnień jest w dużej mierze zasługą Yannicka Haenela, którego opublikowana niedawno książka „Jan Karski” przypomniała Francuzom zapomnianą w ich kraju postać legendarnego polskiego kuriera.

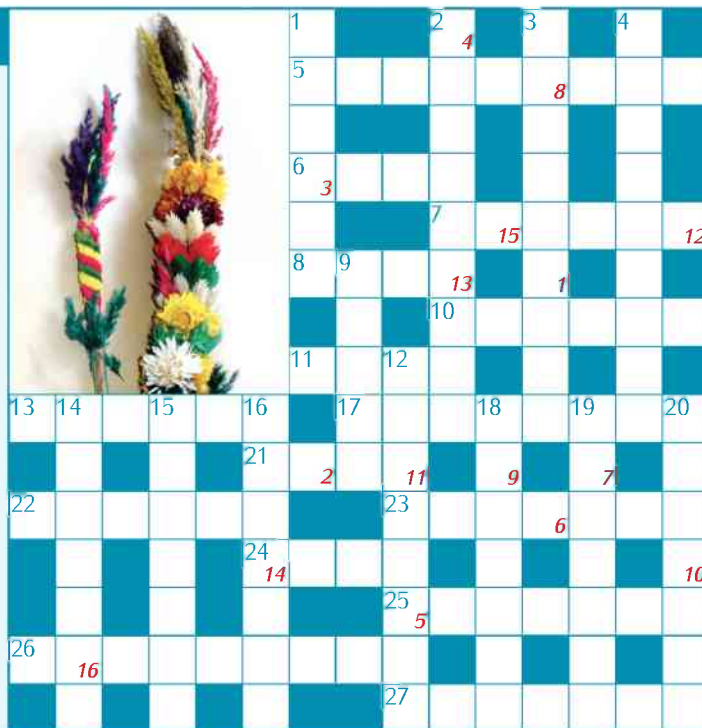
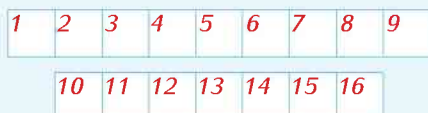
Podczas promocyjnego wieczoru Andrzej Seweryn, aktor Comedie Francaise, przeczytał po francusku dwa fragmenty „Tajnego Państwa”. W jednym z nich Karski opowiada w przejmujący sposób o swoich wyprawach do warszawskiego getta, z których zdawał potem sprawozdanie przywódcom aliantów. Drugi z fragmentów relacjonuje z kolei spotkanie polskiego kuriera w 1943 roku z prezydentem USA Franklinem Delano Rooseveltem w Waszyngtonie. Podczas tej rozmowy Karski przekazał Rooseveltowi informacje o trwającej wtedy Zagładzie Żydów, a także o walce polskiego Państwa Podziemnego z niemieckim okupantem. Roosevelt zaś – jak relacjonuje w książce Karski – dziwił się m.in., jak Polsce „udało się pozostać jedynym krajem bez Quislinga”. [inf. Sz. Łucyk] □

KRZYŻÓWKA GŁOSU

POZIOMO: 5) Orędzie, pismo papieskie 6) Karewicz, aktor 7) Dres 8) W raju był tylko on i Ewa 10) Unikanie uciech życiowych 11) Pasterski do wiernych 13) Ostra część noża 17) Mityczna uczestniczka łowów kalidońskich 21) ... złego na jednego 22) Chuligański wyskok 23) Wiara w Boga 24) Dzieło z numerem 25) Spięcie 26) Włoski taniec ludowy 27) Wygląd, forma

PIONOWO: 1) Biblijna małżonka Izaaka 2) Ambasador lub *attaché* 3) Stolica Toskanii (Włochy) 4) Teczka na dokumenty biurowe 9) Część instytucji 12) „Senior” w przedszkolu 14) Czerwone plamy na rękach i stopach u niektórych osób w związku z rozpamiętywaniem męki Chrystusa 15) Przymak, smakołyk 16) Konwój 18) Wyrabia kukietki 19) Przeżenie 20) Trój sylabowa stopa wersyfikacyjna antycznego wiersza

KATECHEZA

na niedzielę 4 kwietnia

Sens i zbawcze znaczenie Zmartwychwstania

1. W latach 1968 – 1971 Jerzy Jarnuszkiewicz, wybitny polski rzeźbiarz, wykonał monumentalną figurę Chrystusa do kościoła akademickiego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Jest ona krucyfiksem – na dłoniach i stopach Chrystusa widnieją ślady ran, Jego ręce są szeroko rozciągnięte, a rysy twarzy przypominają rysy Ukrzyżowanego z catunu turyńskiego. Artysta nie przedstawił jednak krzyża. Więcej: majestatyczna postać Chrystusa zdaje się unosić w górę z niewidocznego grobu, a jego dłonie obejmują rozległy horyzont świata. Dzięki genialnej intuicji artystycznej rzeźbiarzowi udało się połączyć w jedno tajemnicę Śmierci, Zmartwychwstania i Wniebowstąpienia Jezusa Chrystusa.

2. Nierzadko jednak w naszej powierzchownej pobożności męka i krzyż Jezusa są oddzielane od Zmartwychwstania. Często do męki Chrystusa podchodzimy zbyt naturalistycznie. Zatrzymujemy się przede wszystkim na jej zewnętrznym opisie, nie umiemy dotrzeć do zbawczej istoty. Takie podejście powoduje, że Zmartwychwstanie traktujemy niekiedy nie tyle jako centrum wiary, ale raczej jako radosny dodatek. A przecież podstawową prawdą, od której wszystko się zaczyna w chrześcijaństwie, nie jest krzyż, ale właśnie zmartwychwstanie. W czasach rzymskich dziesiątki tysięcy osób konało w okrutnych mękach na krzyżu. Krzyż Jezusa nabiera blasku chwaty dopiero poprzez Jego chwalebne Zmartwychwstanie. Św. Paweł z całą mocą stwierdza: „Jeśli Chrystus nie zmartwychwstał, daremne jest nasze nauczanie, próżna jest także nasza wiara” (1 Kor 15,14). Życie Chrystusa z całą Jego niezwykłą nauką o miłości Boga do człowieka nie miałyby większego znaczenia, gdyby On nie zmartwychwstał. Jezusa, który nie powstałby z martwych, choćby żył i umarł dla prawdy, moglibyśmy czcić jak greckiego bohatera; nie moglibyśmy uznać Go jednak za zwycięzcę grzechu, śmierci i szatana; nie moglibyśmy oddawać Mu czci boskiej i przyjmować Go jako Pana naszego życia.

„Zmartwychwstanie jest szczytem tajemnicy Wcielenia. Potwierdza prawdę o Boskości Jezusa, jak również stanowi potwierdzenie tego wszystkiego, co Chrystus czynił i czego nauczał, oraz wypełnia wszystkie Boskie zapowiedzi. Zmartwych-

wstały Pan, zwycięzca grzechu i śmierci, jest zasadą naszego usprawiedliwienia i naszego zmartwychwstania: udziela nam daru łaski przybrania za synów, które jest rzeczywistym uczestnictwem w życiu jedynego Boga; potem, przy końcu czasów, ożywi nasze ciało” (Kom KKK 131).

3. Czy w moim życiu wiary doświadczam jedności śmierci i Zmartwychwstania Jezusa? Na ile doświadczenie Zmartwychwstania Jezusa jest dla mnie pocieszeniem, obietnicą w chwilach trudności, zmagania, smutku i przygnębienia? Czy doświadczenie Zmartwychwstania Jezusa uspokaja moje myśli i odczucia związane z moją osobistą śmiercią oraz ze śmiercią bliskich mi osób? Te i podobne pytania, które możemy sobie sami zadać, pomogą nam głębiej rozseparować, na ile żyjemy tajemnicą Zmartwychwstania Jezusa w naszej codzienności.

4. Zapamiętajmy: Zmartwychwstanie stanowi przede wszystkim potwierdzenie tego wszystkiego, co sam Chrystus czynił i czego nauczał. Wszystkie prawdy, nawet najbardziej niedostępne dla naszego umysłu ludzkiego, znajdują swoje uzasadnienie, gdyż Chrystus dał ich ostateczne, obiecanie przez siebie potwierdzenie swoim Boskim autorytetem (por. KKK 651).

Zmartwychwstanie – witraż z kościoła w Mielnie

Ks. Roman Bagiński

A retenir : La résurrection est avant tout une confirmation de tout ce que le Christ lui-même a fait et enseigné. Toutes les vérités, même les plus inaccessibles pour la raison humaine, trouvent leur justification parce que le Christ leur a donné une confirmation définitive par son autorité divine.

74 % Polaków spowiada się co najmniej raz w roku

Trzy czwarte Polaków spowiada się co najmniej raz w roku. Odsetek tych osób nie spada od 1998 r.

Długie kolejki do spowiedzi przed Niedzielą Zmartwychwstania to w polskich kościołach widok powszechny. W tym roku będzie zapewne tak jak w poprzednim. Wówczas, jak wynika z badań Instytutu Socjologii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, w okresie Wielkanocy do spowiedzi przystąpiła jedna trzecia rodaków.

Z sondażu UKSW wynika, że częściej spowiadają się kobiety niż mężczyźni (80 proc. do 67 proc.), mieszkańcy wsi niż dużych miast powyżej 100 tys. mieszkańców (85 proc. do 62 proc.). Odsetek spowiadających się wzrasta wraz z wiekiem. Między 25. a 34. rokiem życia spowiada się 65 proc. badanych, ale między 50. a 64. rokiem życia – 77 proc.

60 % ankietowanych jest dumnych z bycia Polakiem

Blisko 60 proc. ankietowanych jest dumnych z bycia Polakiem, 31 proc. dumę odczuwa rzadko, a 9 proc. nie ma zdania na ten temat. Większość ankietowanych odczuwa dumę, gdy za granicą słyszą o sukcesach sportowców czy o Janie Pawle II.

Najczęściej dumę z przynależności narodowej odczuwają osoby starsze, powyżej 65. roku życia (71%) oraz mieszkańcy dużych miast, osoby z wyższym wykształceniem (68%).

Stosunkowo rzadko dumę z przynależności narodowej odczuwają ludzie młodzi w wieku od 25 do 34 lat (38%), mieszkańcy wsi (32%).

Zdecydowana większość ankietowanych (86%) nigdy nie wstydzi się swojej narodowości. Jedynie 7% przyznaje, że wstydzi się tego, że jest Polakiem.

Częściej poczucie wstydu z powodu polskości deklarują mieszkańcy dużych miast (16%) oraz pracujący na własny rachunek (16%). Najczęściej odczuwa-

my wstyd z powodu naszego życia politycznego (31%), zachowania Polaków za granicą (26%), przestępczości Polaków (14%), wulgarnego zachowania (8%).

Ankietowani najczęściej odczuwają dumę z powodu bycia Polką/Polakiem, gdy słyszą o sukcesach sportowych Polaków (27%), zawsze, w każdej sytuacji (18%), gdy słyszą o Janie Pawle II (7%), za granicą, gdy słyszą o polskiej kulturze i sztuce (5%), polskiej historii (5%) oraz o sukcesach, osiągnięciach Polski i Polaków na świecie (5%).

Zdaniem respondentów, Polacy mogą być dumni z polskiej gościnności (51%), z patriotyzmu, przywiązania do ojczyzny (42%), z polskiej kuchni (41%), z polskiej kultury (40%), z pracowitości (32%), z polskiej historii (31%).

Wśród osób respondenci wymieniali: Jana Pawła II (71%), Władysława (16%), Józefa Piłsudskiego (10%), Fryderyka Chopina (8%).

Pielgrzymka do Ziemi Świętej

10 – 19 października 2010

organizator:

Polska Misja Katolicka we Francji

Program: Nawiedzenie miejsc związanych z Życiem i działalnością Pana Jezusa w Betlejem, Jerozolimie, Ein-Karem, Betanii, Jerycho, Qumran, Morze Martwe, Jezioro Genezaret, Kafarnaum, Góra Błogosławieństw, Nazareth, Kana Galilejska, Góra Tabor, Karmel i inne. Przewodnik: Ks. dr Krystian Gawron, wicerektor PMK we Francji

Zgłoszenia: Biuro Polskiej Misji Katolickiej, 263 bis, rue St Honoré 75001 Paris; tel 01 55 35 32 32; fax 01 42 96 19 89; e-mail: pmk@club-internet.fr

Ilość miejsc jest ograniczona. Zapisy do 30 czerwca 2010.

Przy zgłoszeniu należy podać adres, dokładne dane paszportu oraz wpłacić 450 euro. Pozostałe 900 euro należy wpłacić do 30 czerwca 2010. Czek wystawia się na: „Aumônerie Polonaise Rectorat” z dopiskiem: „Pielgrzymka do Ziemi Świętej”.

Koszta: Całkowity koszt udziału w Pielgrzymce wynosi 1350 € i obejmuje: podróż, transfery na miejscu, wstępy, mieszkanie w hotelu (pokoje 2-osobowe), trzy posiłki dziennie i ubezpieczenie.

Bliższe informacje na temat Pielgrzymki zostaną podane wszystkim zgłoszonym listownie oraz podczas Spotkania przed Pielgrzymką w Parafii Wniebowzięcia NMP (Concorde) w ostatnią niedzielę września 2010.

ks. *Infułat Stanisław Jeż*
Rektor PMK we Francji

„Znak Krzyża - syntezą naszej wiary”

135 Europejska Pielgrzymka Polaków do Lourdes (12-16 maja 2010)

Pielgrzymka organizowana przez Polską Misję Katolicką we Francji pod przewodnictwem Jego Ekscelencji ks. łpa Władysława Polaka i kierownictwem ks. inf. Stanisława Jeża, Rektora PMK. Anima, ja – ks. prał. Krystian Gawron, wicerektor PMK, i ks. Kazimierz Kępcz. Organizacja – Polskie Zjednoczenie Katolickie Regionu Paryskiego.

Czy byłeś już w Lourdes?

Jeśli nie, wybierz się z nami, na spotkanie z Matką Bożą, która tam objawiła się od 11 lutego do 16 lipca 1858 r., przynosząc światu wezwanie do modlitwy i pokuty. Bernadeta Soubirous o tym miejscu powiedziała: „To było moje niebo”. Dziś miliony ludzi przybywają tu, aby się modlić, oczyścić serce, dotknąć skały, napić się wody z cudownego źródła, zapalić świecę.

Czyńmy to świadomi, że weszliśmy w trzecie tysiąclecie. Bądźmy Jej apostołami. Chcemy więc prosić Maryję, by rozpałała w nas „pochoźnię wiary, byśmy umieli nieść ją przez trzecie tysiąclecie.” Ona, jak mówił Papież do Polaków w Rzymie, jest „doskonałym wzorem wiary, która nie zna lęków i kompromisów”.

INFORMACJE, PROGRAM I ZAPISY: (do 15 kwietnia) – w parafiach polskich, w biurze Polskiej Misji Katolickiej (263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris; tel. 01 55 35 32 32, fax. 01 42 96 19 89, e-mail: pmk@club-internet.fr) – przy zapisach wpłacamy całość lub zaliczkę (30% opłaty – reszta do uregulowania przed 15.04.10). Wpłaty można dokonywać gotówką lub czekiem na adres: Aumônerie Polonaise Rektorat – CCP 041 Paris 23 343 69 N, z dopiskiem „Pielgrzymka do Lourdes”. Późniejsze zgłoszenia – tylko w zależności od możliwości zakwaterowania i transportu, opłacamy całość kosztów udziału.

KOSZTA UDZIAŁU: Autokar z Paryża + noclegi z utrzymaniem – 230 €; noclegi z utrzymaniem + opłata pielgrzymkowa – 135 €; opłata pielgrzymkowa od osoby – 20 € (dla osób, które same organizują dojazd, hotel i utrzymanie); Specjalna oferta dla dzieci od 4 do 11 lat – Autokar z Paryża + noclegi z utrzymaniem (a – 1 dziecko bezpłatnie, jeżeli z rodzicami, b – 1 dziecko bezpłatnie, drugie i następne – 50 %, jeżeli z rodzicami).

DOM POLSKIEJ MISJI KATOLICKIEJ „BELLEVUE” W LOURDES

Dom Polskiej Misji Katolickiej w Lourdes czeka na nasze przybycie. Możemy w nim spędzić czas na modlitwie i wypoczywać, oglądając piękne pasmo Pirenejów. Dom prowadzony jest przez Siostry Najświętszej Rodziny z Nazaretu (Nazaretanki).

Bliższych informacji udzielają:

La Maison de la Mission Catholique Polonaise „Bellevue”

Route de Bartrès, 65100 Lourdes

tel. 05 62 94 91 82, fax. 05 62 42 08 75,

e-mail: pmk-lourdes@club-internet.fr

fot. A. Grodzkiewska

II Europejskie Spotkanie Młodzieży Polskiej – Lourdes 12 – 16 maja 2010 r.

Tym razem Spotkanie w Lourdes będzie trwało cztery dni! Oprócz oczywistego programu Europejskiej Pielgrzymki z motto: „Znak Krzyża – syntezą naszej wiary” Młoda Polonia podjął wyzwanie w półtworzenia polonijną tożsamości i w półdziałania w Europie. W spotkaniu weźmie udział nowy Duszpasterz Polonii, Ksiądz Biskup Władysław Polak.

Program:

Środa (12 maja): Przyjazd do Lourdes i rozlokowanie w miejscu zamieszkania.

Czwartek (13 maja): Msza Święta Międzynarodowa. Zwiedzanie Sanktuarium.

Piątek (14 maja): Droga Krzyżowa. Stawianie Pielgrzymkowego Krzyża. Wycieczka w Pireneje na granicę hiszpańsko-francuską.

Sobota (15 maja): Msza Święta w Grocie Objawień. Adoracja Eucharystyczna. Wieczorem spotkanie przy ognisku – Dom PMK „Bellevue”.

Niedziela (16 maja): Msza Święta Międzynarodowa. Obiad i powrót do domu.

Warunki jak rok temu: 25 € za każdy dzień z pełnym utrzymaniem (4x25 € = 100 €)

Zgłoszenia należy kierować na adres: Polska Misja Katolicka, 263 bis rue Saint Honoré, 75001 Paris; e-mail: pmk@club-internet.fr albo ks. krystian.gawron@gmail.com. Przy zgłoszeniu należy uiścić minimum 25 €. Czeki wystawiamy na: Aumônerie Polonaise z dopiskiem: „Drugie Spotkanie Młodzieży”.

Dojazd organizuje sobie każdy w swoim zakresie.

Wiadomo: im wcześniej - tym lepiej.

ks. inf. *Stanisław Jeż*, Rektor PMK we Francji

Śp. Józef Rajewicz (1919-2010)

19 lutego 2010 zmarł w Paryżu śp. Józef Rajewicz, artysta-grawer, urodzony w Warszawie w 1919 roku, który pozostawił po sobie niemały dobytek artystyczny zarówno w Polsce jak i we Francji.

Należał do pokolenia, które poniosło ogromne straty w okresie swojej młodości, w czasie okupacji niemieckiej i ciężkich lat powojennych. Wojna zaskoczyła 20-letniego Józefa Rajewicza w momencie kształcenia się na artystę-grafika. Jednak niebywale zdolności w tym kierunku pozwoliły mu jeszcze w okresie okupacji na rozpoczęcie pracy zawodowej w wybranej przez siebie dziedzinie.

Technika wykonywania form grawerskich do powielania metodą drukarską rysunków, wykonywania pieczęci oraz szeregu precyzyjnych operacji jubilerskich wymaga poza artyzmem niezwykle bystrych oczu i pewnej ręki.

J. Rajewicz zaczyna pracę zawodową. Spod jego rylca wychodzi w czasie okupacji pierwsza grawiura obrazu Pana Jezusa według widzenia św. Faustyny. Ale oczy i ręka Artysty przyczyniają się również do... walki z okupantem przez współpracę z Wydziałem Legalizacji Armii Krajowej. O osiągnięciach tej komórki, pracującej dla AK, wspomina Stanisław Jankowski „Agaton” w swojej książce „Z fałszywym Ausweisem w prawdziwej Warszawie” oraz legendarny emisariusz do Francji Kazimierz Leski „Bradł”, autor wspomnień „Życie niewłaściwie urozmaicone”. Ten ostatni przytacza przykład wysokiej jakości kopii pieczęci niemieckich na fałszywych dokumentach, którymi posługiwali się nasi emisariusze na Zachód.

Józef Rajewicz mało o tym mówił, podobnie jak o swoich osiągnięciach artystycznych. Wspominał tylko, że w centrum Warszawy ocalał dom, w mieszkaniu którego w podłozie była skrytka mieszcząca cały sprzęt grawerski służący mu do wykonywania tych prac. Po wojnie i uzupełnieniu studiów zaczął pracować zawodowo w kraju, ukoronowaniem czego był od 1953 roku kontrakt

z Poczta Polską na wykonywanie grawiur w drewnie na znaczki pocztowe. Serie otwiera kompozycja upamiętniająca rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika. W 1954 r. ukazuje się znaczek jego kompozycji „Łyżwiarki w tańcu na lodzie” – znaczek pocztowy wartości 80 groszy – biała sylwetka na błękitnym tle.

Losy życiowe kierują J. Rajewicza w 1960 roku do Francji. I tu jego talent znajduje błyskawicznie uznanie. Po pierwszych pracach związanych z reklamą trafia do filatelistyki, wykonując szereg prac dla firmy Yver i Tellier. W 1969 r. jako członek Francuskiej Federacji Grawerów uczestniczy w międzynarodowej wystawie prac grawerskich. Opanowuje i stosuje wszystkie techniki grawerskie, ale najbardziej pociąga go praca dla filatelistyki.

W 1982, mając już 63 lata, włącza się do prac grawerskich dla poczty i wykonuje techniką „taille douce” popiersie Georges Clemenceau. Od tego czasu zostaje zatwierdzony grawerem pracującym dla Poczty Francuskiej.

Na początku dostaje zamówienia na wykonanie ilustracji do katalogów filatelistycznych. W 1981 roku projektuje z okazji Kongresu „Widok Marsylii”, odnosząc sukces. Następują kolejne zamówienia Poczty: Europa 1985, seria pieczęci pocztowych, w 1987 seria grzybów wg. rycin Pierretta Lambert, wymagająca dwóch operacji na wykonanie matrycy („taille douce” i przeniesienie na stempel stalowy). Wkrótce realizuje dalsze tematy: Muzeum statków w Douarnenez, portret słynnego matematyka francuskiego Augustin Cauchy w dwóchsetną rocznicę urodzin.

W 1990 r. wykonuje ostatnią pracę dla Poczty Francuskiej – artystyczną koronkę. W 1992 opracowuje dla prasy filatelistycznej szereg ilustracji. J. Rajewicz ma również za sobą piękną kartę osiągnięć w dziedzinie projektów i wykonawstwa medali m.in. dla Monnai de Paris.

Lata mijają i nowoczesna technika zaczyna wypierać oko i rękę artysty-grawera. J. Rajewicz walczy do końca, twierdząc, że „nowa technika nie ma duszy”.

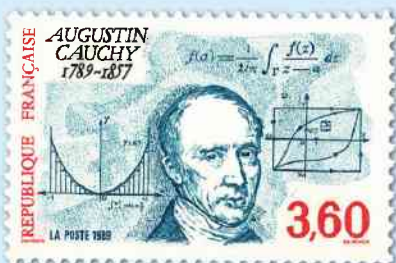
Do ostatniej chwili życia pracuje w swoim atelier grawerskim dla coraz rzadziej odwiedzających go klientów – znawców artyzmu grawerskiego.

W pięknym artykule Jeran-Jacques Trassaert, członek Academie de Philatélie („Le Monde de Philatélistes N° 503 ze stycznia 1996 r.), nadmienia, że niewątpliwie prace Józefa Rajewicza będą w przyszłości obiektem poszukiwań kolekcjonerów sztuki grawerskiej. □

Aleksander Dobraczyński

Pozostawił w Warszawie córkę i wnuki. Prochy śp. Józefa Rajewicza spoczną w grobowcu rodzinnym w Warszawie. 1 marca Msza św. w intencji zmarłego odprawił w Zakładzie Sióstr Nazaretanek ks. inf. Witold Kiedrowski Prezes SPK, a 7 marca w Domu Kombatanta w Paryżu ks. prał. Edwin Rzeszuto.

SPK we Francji

Ogłoszenie

Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie, Wydział I Cywilny informuje, że w sprawie o sygnaturze akt I Ns 253/09/N toczy się postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po Andrzeju Flasz, synu Franciszka i Katarzyny, urodzonym 15 listopada 1909 roku w Vechele, zmarłym w dniu 30 grudnia 2003 roku w Pieczonogach. Sąd wzywa wszystkich spadkobierców ustawowych i testamentowych (w tym w szczególności dzieci siostry zmarłego – Marii z domu Flasz) do zgłoszenia się w tut. Sądzie i udowodnienia swoich praw do spadku w terminie sześciu miesięcy od daty ukazania się niniejszego ogłoszenia, gdyż w przeciwnym wypadku mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

Ogłoszenie

Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie w sprawie I Ns 285/10/N wszczął postępowanie z wniosku Gminy Miejskiej Kraków – Zarząd Budynków Komunalnych os. Złotej Jesieni 14, 31-828 Kraków, o uznania za zmarłe Wandy Łada z d. Szczuka, córki Stanisława i Wandy z d. Starzyńskiej, ur. w Warszawie w dniu 6 lub 18 lipca 1880 r., która w dniu 12 lub 25 listopada 1902 r. wyszła za mąż za Juliana Ładę, ur. w Suchbaczach, z zawodu notariusza, oraz Ireny Wandy Jadwigi Łady, córki Juliana i Wandy z d. Szczuka, ur. 16 marca 1908 r. w Łodzi. Wanda i Julian Łada wraz z Ireną Ładą wyjechali prawdopodobnie do Paryża. Sąd wzywa wszystkie osoby, które posiadają informacje na temat zaginionych, aby w terminie trzech miesięcy przekazały je tutejszemu Sądowi.

Kalendarz Głosu Katolickiego na 2010 r.

Twarze Maryi

Pragniemy poinformować, iż cały nakład tegorocznego kalendarza Głosu Katolickiego został wyczerpany.

Osoby, które wysłały do redakcji czeki, a nie otrzymały zamówionych egzemplarzy, proszone są o kontakt telefoniczny z redakcją (tel. 01 55 35 32 28 lub 01 55 35 32 31).

Drodzy przyjaciele

SPK Koło Paryż organizuje cykliczne, cotygodniowe spotkania dyskusyjno-filmowe, na których oglądamy filmy o tematyce patriotycznej i społeczno-politycznej z najnowszej historii Polski.

Spotkania odbywają się co tydzień w każdy piątek od godz. 19.00 w Domu Kombatanta w Paryżu: 20, rue Legendre (2 piętro).

Najbliższe spotkanie 17 kwietnia. Wszystkich, którym nasza propozycja wydaje się ciekawa, bardzo serdecznie zapraszamy do brania udziału w naszych spotkaniach.

SPK Zarząd Koła Paryż
(szczegółowe informacje: jurma@free.fr)

Wystąpimy z wnioskiem o ENA, to oczywiste

Prokurator Marek Klimczak z warszawskiego oddziału pionu śledczego IPN potwierdza w rozmowie z „Naszym Dziennikiem”, że w najbliższych tygodniach do sądu trafi wniosek o zastosowanie europejskiego nakazu aresztowania (ENA) wobec byłego stalinowskiego sędziego, Stefana Michnika. Michnik jest podejrzany o popełnienie zbrodni komunistycznej wobec żołnierzy Polskiego Państwa Podziemnego.

kpt. Stefan Michnik

W chwili obecnej obowiązuje nakaz tymczasowego aresztowania Stefana Michnika wydany przez warszawski sąd garnizonowy. Jednak ma on moc prawną jedynie na terenie Polski, a byłby stalinowski sędzia od kilkudziesięciu lat mieszka w Szwecji. Dlatego konieczne jest zastosowanie dalszej procedury w postaci europejskiego nakazu aresztowania. □

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☺ Wyniki 20 kolejki ekstraklasy znowu okazały się zaskakujące. Teoretycznie najlepsze zespoły nie mogą się odnaleźć. Rezultaty: Odra Wodzisław – Piast 2:0, Jagiellonia Białystok – Wisła Kraków 0:0, Arka Gdynia – Zagłębie Lubin 0:2, Cracovia – Korona 3:0, Polonia Warszawa – Ruch 1:1, Polonia Bytom – Legia 1:0, Śląsk Wrocław – Lechia 1:2, GKS Bełchatów – Lech 1:1. W tabeli na prowadzeniu 1. Wisła 41/ 2. Lech 39/ 3. Legia 38/ 4. Ruch 36/ 5. GKS Bełchatów 35/ 6. Lechia 31/ 7. Polonia Bytom 28.

☹ W 20. kolejce rozgrywek ciśnienia nie wytrzymali zarówno szefowie klubów walczących o mistrzostwo, jak i zespołu broniącego się przed spadkiem. W Legii Warszawa Stefan Białas zastąpił po dwóch porażkach z rządu Jana Urbana. Przedostatni w tabeli Piast Gliwice został się z Dariuszem Fornalakiem (postawiono na Ryszarda Wieczorka z Odry Wodzisław Śl.), a liderująca Wisła zwolniła Macieja Skorzę, który dwa poprzednie sezony zakończył w glorii szkoleniowca mistrza Polski. Zastąpi go... Henryk Kasperczak, który po kilku latach przerwy wraca ponownie do klubu z Racławickiej.

☺ Ireneusz Jeleń zdobył dwie bramki dla AJ Auxerre w wyjazdowym meczu z liderem ligi francuskiej Girondins Bordeaux, wygranym 2:1. Jakub Błaszczykowski zaliczył przyzwoity występ okraszony piękną asystą w wygranym 4:1 meczu Borussia Dortmund z VfL Bochum.

☺ Justyna Kowalczyk zdobyła wszystkie kryształowe kule Pucharu Świata w biegach narciarskich. Komplet kul za klasyfikację generalną, dystanse i sprinty zdobywały tylko największe narciarki. Ostatnio Bjoergen w 2005 i Virpi Kuitunen w 2007 r.

☹ O tym, że Ammann wygra Puchar Świata, wiadomo było wcześniej. Szwajcar zapewnił sobie tak dużą przewagę nad drugim w klasyfikacji Schlierenzauerem, że w Oslo mógł zrezygnować ze startu. Niewiele jednak brakowało, by pierwszy był Matysz. Polak miał szansę pokonać Ammanna już w Lillehammer, gdy prowadził po pierwszej kolejce, ale drugi skok nie był już tak udany i Matysz spadł na trzecie miejsce. Tym razem szanse na pierwsze od trzech lat zwycięstwo pogrzebał w pierwszej próbie. Skoczył znacznie bliżej od najgroźniejszych rywali (128,5 m) i zajmował dopiero 13. miejsce. W serii fina-

łowej Matysz, pięciokrotny zwycięzca konkursów Pucharu Świata w Holmenkollen, nazywany królem Oslo, oddał skok na miarę swych aktualnych możliwości – 136,5 m i, tak jak w serii próbnej (142), znokautował konkurentów. Lepszy znowu był tylko Amman. Rok temu w ostatnim pucharowym konkursie w Planicy Polak też był drugi, ale w pucharowej klasyfikacji dopiero 13. Teraz jest piąty, za Ammannem, Schlierenzauerem, Morgensternem i Koflerem. Warto odnotować, że w Oslo kwalifikacje wygrał Kamil Stoch. ☺ Rafał Śliż wygrał zawody Pucharu Kontynentalnego w skokach narciarskich w fińskim Kuusamo. ☺ Brązowe medale halowych mistrzostw świata Anny Rogowskiej i Adama Kszczota oraz rekord Polski Tomasza Majewskiego to najważniejsze polskie osiągnięcia z Dauhy. Trzecie miejsce Adama Kszczota na 800 metrów to potwierdzenie talentu młodego biegacza. Przegrał tylko z Kenijczykiem i Sudańczykiem.

☺ Grzegorz Sudot (AZS AWF Kraków) zajął trzecie miejsce w zawodach challenge'u IAAF w chodzie. Dystans 20 km w Lugano pokonał w 1:20:50. Poprawił w ten sposób o 13 sekund rekord życiowy. □

ADWOKAT

Piotr Dmochowski
Docent Uniwersytetu Paryż X
253, av. Daumesnil, 75012 Paris
Przyjmuje tylko na umówione spotkania

www.polski-adwokat-paryz.com
e-mail: p.dmochowski@noos.fr

tel. 01 39 58 32 47

Institut privé France-Europe Connexion
établissement privé d'enseignement supérieur
enregistré au Rectorat de l'Académie de Paris

SZKOŁA JĘZYKA FRANCUSKIEGO

ZAPISY PRZEZ CAŁY ROK

10 godz., 6 godz. lub 4 godziny tygodniowo
20 godzin tygodniowo: **STATUS STUDENTA - UBEZPIECZENIE**
Zaświadczenie honorowane przez Prefekturę Policji i Ministerstwo Pracy
przygotowanie do egzaminów DELF, DALF i TCF
Cena: od 89 euro za miesiąc. Metro obok szkoły!
Zapisy przez cały rok: 5, rue Sthrau - 75013 Paris (M' Olympiades)
Sekretariat otwarty codziennie od poniedziałku do piątku
od godz. 10 do godz. 14 i od godz. 17 do godz. 19,
w sobotę od godz. 10 do godz. 13.

TEL./FAX: 01 44 24 05 66.
Site: www.ifec-paris.fr; e-mail: ifec@free.fr

Mini Mini - klub malucha

Mini Mini to bezpieczne miejsce, w którym Twój Maluch zostanie otoczony troskliwą opieką, a dzięki domowej atmosferze szybko odnajdzie się w nowym otoczeniu.

Zapewniam opiekę dzieci w zależności od potrzeb rodziców:

- całonocna,
- na godziny,
- w czasie ferii szkolnych,
- soboty.

Nasz Klubik mieści się blisko metra nr. 7 (3 min od stacji La Courneuve)
Serdecznie zapraszamy Kontakt: 06 28 63 02 52 - Małgosia

Poszukujemy małych firm podwykonawczych, zarejestrowanych we Francji. Specjalizujemy się w układaniu cienkowarstwowych tynków dekoracyjnych (wewnętrznych).
Gwarantujemy szkolenie i ciągłość pracy.

Tel. 06 14 19 98 58 (prosić Leszka)
technique@signaturemurale.com

- przeprowadzki
- przewóz paczek
(od Nadawcy do Adresata)
- Paryż - Polska
- transport towarów z Polski na zamówienie.

Poznań-Konin-Łódź-Warszawa; Siedlce-Białystok-Olsztyn i okolice
tel. +33 (0)6 73 91 12 04; +48 (0)6 00 80 08 08

ZMIĘŃ SWÓJ STARY KOMPUTER... NA NOWY I SZYBK!
bez wychodzenia z domu, w wybranym przez Ciebie terminie
za jedyne **249 EURO.**
Umów się na spotkanie: 06 23 28 07 44; 02 38 97 08 93.

PROBLEMY Z KOMPUTEREM?

tania, szybka i fachowa pomoc u klienta w domu lub w firmie.

- SERWIS sprzętu informatycznego
- MONTAŻ i modernizacja komputerów
- DORADZTWO przy zakupie
- INDYWIDUALNE szkolenia i korepetycje
- INSTALACJE sieci komputerowych
- INTERNET
- INSTALACJA i utrzymanie systemów operacyjnych

Windows 98/ME/XP, GNU/Linux, BSD - wersje polskie i francuskie
wszystko za rozsądną cenę, w dogodnym miejscu i czasie.

ZADZWOŃ: 06 23 28 07 44; 02 38 97 08 93.

BIURO RACHUNKOWE

- księgowanie
- rozliczenia podatkowe
- deklaracje

tel. 01 43 78 47 38
06 10 03 35 46 e-mail: biuro.ksiegowosc@yahoo.fr

TANIO I SZYBKO ZAŁATWIĘ SPRAWY URZĘDOWE:

- CAF, CMU, Mutuelle, RSA
- Pole Emploi, Chomage, CNAV
- Ubezpieczenia, bank
- Telefon, Internet
- EDF, GDF i wiele innych

Tel. 06 66 42 64 08, e-mail: cng_cng@op.pl

S A R L F R A N - P O L M . A .

Dystrybucja artykułów polskich

Sprzedaż hurtowa, detaliczna, realizacja indywidualnych zamówień okolicznościowych

ciasta • wędliny • ryby • pieczywo • nabiał • słodycze • napoje • prasa • książki • filmy DVD

Codziennie świeża dostawa. Towary na zamówienie z dostawą do domu gratis*
Zapraszamy od wtorku do soboty w godzinach od 9⁰⁰ do 20⁰⁰
*przy zamówieniu minimum 50 €

230 rue Paul et Camille Thomoux, 93330 Neuilly sur Marne; tel. 01 41 54 09 85 lub 06 42 83 53 59
SARL Au Capital de 50 000 €; N°SIRET: 498 769 801 00016; R.C.S. BOBIGNY APE 552 P

PSYCHOLOG-TERAPEUTA:
TEL. 01 45 88 58 60
udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 0,8 €/słowo; przy powtórzeniach – od trzeciego razu – 0,5 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe – we Wkładce G.K.: 5 € („szukam pracy” – 3 €); przy powtórzeniach – 50% ceny; – „ustugi” – do 10 słów: – 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów – 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.fr) – dopłata wynosi –1 € na tydzień („ustugi” – 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości – inf. i cennik w redakcji GK – 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris – II piętro: w godz. 9-12h30 i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@club-internet.fr

Bilety autokarowe i samolotowe**Janosik SINDBAD****PARYZ : 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi;
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.****WYJAZDY DO POLSKI 5 razy w tygodniu, 2 razy dziennie:
14³⁰ - ekspres Południe Polski - Podkarpacie,
16⁰⁰ - reszta Polski; w sumie 120 miast.****Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski****Usługi hydrauliczne**

- montaż i instalacje wszelkiego typu
- naprawy
- awarie (24/24)

tel. **06 19 87 33 99**; e-mail: mgonski@wp.pl**École Privée NAZARETH****Szkoła Języka Francuskiego**

20 lat doświadczenia w Paryżu!!!

Cours Privé d'Enseignement Supérieur - déclaré à l'Académie de Parisprzygotowanie do: DILF, DELF, DALF, TCF i na wyższe studia
Zajęcia wieczorne i sobotnie

68, rue d'Assas, Paris 6; 20, rue Marsoulan, Paris 12;

- status studenta - prawo do pracy -

**ZAPISY PRZEZ CAŁY ROK SZKOLNY
przyjęcia na drugi semestr 2010****☎ 01 43 03 38 33, ☎ 06 62 69 13 83, ☎ 01 43 05 83 15****COURS DE LANGUE POLONAISE - TOUS NIVEAUX**
enseignement individuel ou en groupe, traductions.Przygotowujemy do: - Europejskich Egzaminów Certyfikatowych
z języka polskiego zgodnie z wymogami Rady Europy;
- do matury francuskiej - język polski LV 2 i 3.www.nazarethfamille.fr**RESTAURANT POLONAIS
SALLE CLIMATISÉE****Heures d'ouverture :**du jeudi au samedi de 12h00 à 15h00,
le soir de 19h00 à 24h00.Possibilité de réservation de la Salle pour
des repas collectifs et des conférences
du dimanche au mercredi..Place Maurice Barrès - 75001 Paris
Tel. 01 42 60 43 33, fax: 01 55 35 32 27
www.crypte-polska.com; e-mail: crypte-polska@orange.fr*** Przeprowadzki, dowóz materiałów - 50 €, wywóz
gruzu - 110 €, pół kamiona - 60 €: Mercedes Sprinter.****T. 06.18.05.04.95**C:\pomoc komputerowa> Naprawa komputerow klasy
PC i MAC [instalacja systemow, usuwanie wirusow,
odzyskiwanie danych...]_

C:\pomoc komputerowa> Naprawa laptopow_

C:\pomoc komputerowa> Tworzenie stron www_

C:\pomoc komputerowa> Oprogramowanie dla firm
[DEVIS, FACTURES...]_Aby kontynuowac naciśnij dowolny klawisz
lub zadzwon: 01 48 07 81 70, 06 25 05 38 62**WARSZTAT SAMOCHODOWY****Usługi w zakresie
mechaniki i blacharki****tel. 01 48 33 80 15****BIURO TŁUMACZEŃ****W. A. KOCZOROWSKI**Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu
90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry
lub4, villa Juge - 75015 Paris (Me Duplex)tel. 01 46 60 45 51 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: wakocz@aol.com).Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism, formalności
prawno-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.**TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY
INFORMACJE PRAWNE****S. Bocianowski, dr prawa międzynarodowego,
ekspert sądowy**

105 bis, bd de Grenelle, 75015 Paris

Tel. 06 17 98 60 20, tel/fax 01 43 06 00 70

Sprawy administracyjne, małżeńskie, emerytalne,
spadkowe itp. we Francji i w Polsce**PODRÓŻE DO POLSKI***** IZABELL** - REGULARNY PRZEWOZ OSÓB I TOWARÓW
DO POLSKI POŁUDNIOWEJ. TEL. 01 41 71 12 79; 06 20 87 70 77!*** LUXSUS** - PRZEWOZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI - OLSZYNA,
WROCLAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.
TEL. 01 42 38 63 20; 06 62 75 50 06; (00 48 12) 284 12 50**Poradnia Psychologiczna**przy Parafii Polskiej w Paryżu XVI - 18, rue Claude Lorrain
przyjmuje - bezpłatnie - w niedziele o godz. 17⁰⁰.*** Firma przewozowa - «Monika» FRANCJA - POLSKA!**

Przewóz osób, paczek, laweta, przeprowadzki.

Tel. fran. 06 21 12 48 55; e-mail: francja@monika.go3.pl

tel. pol. +48 602 258 007; +48 602 358 007; +48 15 844 03 04

Paczki odbieramy i dostarczamy na terenie całej Polski.

**GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE**Tygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'immigration polonaise)

N° 13 (2359): 28.03.2010

Commission paritaire N°: 0510 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) - tél. 01 55 35 32 32

Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkate@club-internet.fr; vkate@sfr.fr | www.glos-katolicki.fr

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. inf. Stanisław Jeż - Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół, Tomasz Pisarek.

Druk (Imprimerie): INDICA - 26, rue de l'Industrie - 92400 Courbevoie; tel. 01 47 82 32 32.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych i zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów.

Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku 17.03.2010

Informacja o prenumeracie na stronie 22.

**GŁOS
KATOLICKI**
PRZYJACIELE

Mr Bronisław REGDOSZ	80 €
Mr Stanisław BARTNIK	70 €
Mr Czesław KUROWSKI	70 €
Mme Agata BOUVY	70 €
Mme Helena BACKIEL	80 €
Mme Jeanne WYCZESANY-DAMSE	70 €
Mme Józefa DULOWSKA	70 €
Mr Romuald KARDAS	80 €
Mr Bolesław KONIECZNY	100 €
Mme Viridiane REY	70 €
Ks. Waldemar KRASNY	70 €
Mr Tadeusz ŁASEK	70 €
Mme Jeanine SLIWA	100 €
Mme Krystyna OLSZEWSKI	80 €
Mme Helena MADYJOWSKI	70 €
Mme Isabelle D'ORNANO	70 €
Mr Bohdan KOCHOWICZ	120 €
Mr Marian OWCZARCZAK	70 €
ANONIMOWO	200 €
Mme Pelagia ŚNIEŻYŃSKI	70 €
Ks. Tadeusz KARDYS	70 €
Mr Stefan BARWIK	70 €
Mme Władysława FIGANIAK	100 €
Mme Genowefa BECHU-PYRZ	70 €
Mme Bronisława BEDNARZ	70 €
Mr Sylwester MICHALIK	75 €
Mme Sophie BOROWSKI	70 €
Mme Guilaine VARNIER	70 €
Mme Maria DZWIGAŁA	70 €
Mme Janina TEODORKO	70 €
Mr André RAJEZAKOWSKI	70 €
Mme Eliza WALKIEWICZ	70 €

Dalsza część listy Przyjaciół, będzie ukazywać się w kolejnych numerach

Czytelnikom, którzy wspaniały Głos Katolicki „Prenumeratą Przyjaciół”, składamy serdeczne podziękowania. (Redakcja)

OFIARY NA TYDZIEŃ MIŁOSIĘDZIA

Ks. Jan CIĄGŁO SChr – AULNY SOUS BOIS	585 €
Mme Helena POKRZYWNICKI – LOURDES	20 €
Mme Bronisława ZYDORCZAK – AVION	300 €
Mme Sophie GOSZKA – ST CHRISTOL LES ALES	50 €
Mr et Mme Lucjan et Krystyna DROZDOWSCY – BUHL	50 €
Mme Regina GÓRAS – PARIS	20 €
Mme Marie KOPASZEWSKI – LENS	50 €
Mme Ewa RYMARCZYK – PARIS	50 €
Ks. Wiesław GRONOWICZ – TROYES	225 €
Mr et Mme Władysław et Krystyna GIEBULTOWSKI – VAUREAL	50 €
Mme Teresa KRZYŻANOWSKI – LE BOUSCAT	100 €
Mme Stefania STASIAK – VILLEURBANNE	25 €
Mr Felix STECKIEWICZ – RONCHAMP	100 €
Mr Adler ROMAIN – LEFOREST	25 €
Mr et Mme Władysław WRONA SITAREK – BARLIN	100 €
Mr André UHA – FAREBERSVILLIER	40 €
Mr Bolesław KONIECZNY – METZ	150 €
Mr Franciszek ĆWIK – CAEN	50 €
Mme Lidia DOROSZKO – AUBIERE	100 €
Mr Józef WYSOCKI – ST DENIS	150 €
Mr Henryk KOPKA – CHAUCHE	50 €
Mr Marcel CELKA – FREYMING-MERLEBACH	100 €
Mme Elżbieta VIROL – PARIS	20 €
Mme Jeanine ROGOWSKI – PARIS	50 €
Mr Casimir WĘDZIKOWSKI – CACHAN	20 €
Mr Jean ROSZYK – COURCELLES LES LENS	25 €
Mr et Mme Wojciech PRUS – NEUILLY SUR MARNE	60 €
Mr Richard SYCHOWICZ – LEVALLOIS PERRET	50 €
Mr Leszek ARENDARSKI – ARGENTEUIL	100 €

Dalsza część listy ofiarodawców będzie ukazywać się w kolejnych numerach GK Ofiarodawcom składamy serdeczne „Bóg zapłać”

Dalsze ofiary prosimy przysyłać na adres: Mission Catholique Polonaise, 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris, wpłacając na: CCP 1268-75 N PARIS

Studium Filozoficzno-Etyczno-Spoleczne im. Jana Pawła II organizuje

kurs języka angielskiego dla początkujących

Zajęcia rozpoczną się od 1 lutego 2010 i będą odbywać się w salce przy kościele polskim przy placu Concorde

Szczegółowe informacje w sekretariacie Studium:
236 bis, rue Saint Honoré; tel. 01 42 60 66 58
wtorki i środy 9.00-12.30, czwartki i piątki 16.00-19.00

Lourdes

Od 25 maja do 1 czerwca 2010 r.

Bellevue (dom Polskiej Misji Katolickiej w Lourdes)
Cena 350 € (podróż, pobyt, ubezpieczenie)
Zapisy do 1 maja, wpłata przy zapisie: 150 €

Józefa Natanek
3, rue Molière, 62680 Mericourt
Tel. 03 21 69 99 09

BIBLIOTEKA
POLSKIEJ MISJI KATOLICKIEJ WE FRANCJI

prezentuje

dwie nowe pozycje wydane z okazji 175-lecia jej założenia

Dni Słowackiego w Paryżu

Barbara Stettner-Stefańska i Tomasz Stróżyński

format: 155x230 mm
190 stron, okładka miękka
Cena: 7 €
+ koszt wysyłki (3,02 €)

Serce Chopina

Jerzy Klechta

format: 145x210 mm, 90 stron, okładka miękka
Cena: 5 € + koszt wysyłki (2,22 €)

Do nabycia w biurze misji (tel: 01 55 35 32 22) oraz w sklepiku przy polskim kościele na Concorde (263 bis, rue St-Honoré, Paris)

KUPON
PRENUMERATY

**GŁOS
KATOLICKI**
VOIX CATHOLIQUE

- Pierwsza prenumerata/Abonnement   Odnowienie/Renouvellement
 Rok (56,60 €)   Pół roku (30,30 €)   Przyjaciele „Głosu Katolickiego” (69,60 €)

Imię i nazwisko: _____ Telefon: _____

Adres: _____

Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejnka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n° 791177900

PROGRAM TV

29 marca – 4 kwietnia

PONIEDZIAŁEK

29 marca

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8¹⁰ Kwadrans po ósmej 8²⁵ Kawa czy herbata? 8⁵⁰ Jedyneczka 9¹⁵ My Wy Oni – magazyn 9⁴⁵ Dejnek – film 10⁴⁵ Siostry – serial 11³⁰ Plebania – telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan – telenowela 12⁴⁰ Smak tradycji – magazyn 13⁰⁰ Potęga funduszy 13¹⁰ M jak miłość – serial 14⁰⁰ Fatszerze – serial 14⁵⁰ Forum 15³⁰ Notacje – program dokumentalny 15⁴⁵ Gra Muzyka – magazyn 16⁰⁵ My Wy Oni – magazyn 16³⁵ Magazyn Aktualności Kulturalnych – program satyryczny 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁰ Jedyneczka 17⁴⁵ Słownik polsko – polski 18¹⁰ Smaki polskie – magazyn 18²⁰ Najlepszy z najlepszych 18⁵⁰ Plebania – telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁰ Pogoda 20²⁰ Klan – telenowela 20⁴⁵ Świadkowie nieznanych historii – program publicystyczny 21¹⁵ Barwy szczęścia – serial 21⁵⁰ Liga piłki nożnej 23⁴⁵ Forum 0³⁰ Pora na doktora – magazyn 0⁵⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

WTOREK

30 marca

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8¹⁰ Kwadrans po ósmej 8²⁵ Kawa czy herbata? 8⁵⁰ Budzik 9²⁰ Magazyn Medyczny – Krioterapia 9³⁵ Najlepszy z najlepszych 10⁰⁰ Rozmowy na temat 10¹⁵ Kabaretowa alternatywa – program satyryczny 10⁴⁰ Czas honoru – serial 11³⁰ Plebania – telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan – telenowela 12³⁵ Świadkowie nieznanych historii – program publicystyczny 13⁰⁵ Barwy szczęścia – serial 13³⁵ Warto rozmawiać 14²⁵ Liga piłki nożnej 16¹⁵ Miejsce z historią – reportaż 16³⁰ Makłowicz w podróży – magazyn 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁰ Budzik 17⁴⁵ Wielka gra – na bis 18⁵⁰ Plebania – telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁰ Pogoda 20²⁰ Klan – telenowela 20⁴⁵ Miejsca Przekłete – dokument 21¹⁵ Barwy szczęścia – serial 21⁴⁵ Wilnoteka – magazyn 22⁰⁰ Studio Polonia 22¹⁵ Telewizyjne wydanie dzieł wszystkich Fryderyka Chopina 23⁰⁵ Nasz reportaż 23¹⁵ Warto rozmawiać 0⁰⁵ Makłowicz w podróży – magazyn 0³⁰ Magazyn Medyczny – Krioterapia 0⁵⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

ŚRODA

31 marca

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8¹⁰ Kwadrans po ósmej 8²⁵ Kawa czy herbata? 8⁵⁰ Jedynkowe Przedszkole 9¹⁵ Laboratorium XXI w. – magazyn 9⁴⁰ Pora na doktora – magazyn 9⁵⁵ Made in

Poland – teleturniej 10²⁵ Telewizyjne Wiadomości Literackie 10⁵⁰ Polska z bocznej drogi 11⁰⁵ Zaproszenie 11³⁰ Plebania – telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan – telenowela 12⁴⁰ Miejsca Przekłete – dokument 13⁰⁵ Barwy szczęścia – serial 13³⁵ Tomasz Lis na żywo 14²⁵ Przegląd Piosenki Aktorskiej – koncert 15²⁰ Nasz reportaż 15⁴⁵ Telewizyjne wydanie dzieł wszystkich Fryderyka Chopina 16²⁰ Wilnoteka – magazyn 16³⁵ Podróżnik 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Jedynkowe Przedszkole 17⁴⁵ Hurtownia książek – magazyn 18⁰⁵ Polska z bocznej drogi 18²⁰ Dzika Polska – serial 18⁵⁰ Plebania – telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁰ Pogoda 20²⁰ Klan – telenowela 20⁴⁵ Tydzień Polski – magazyn 21¹⁵ Łączy nas Polska 21³⁵ Barwy szczęścia – serial 22⁰⁵ Gry wojenne – dokument 22⁵⁵ Kronika waw.pl 23⁰⁵ Tomasz Lis na żywo 23⁵⁵ Potęga funduszy – magazyn 0⁰⁵ Dzika Polska – serial 0³⁰ Alchemia zdrowia i urody – magazyn 0⁵⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

CZWARTEK

1 kwietnia

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8¹⁰ Kwadrans po ósmej 8²⁵ Kawa czy herbata? 8⁵⁰ Domisie 9¹⁵ W krainie władcy smoków – serial 9⁴⁵ Raj – magazyn 10¹⁵ Skarby nieodkryte – teleturniej 10⁴⁰ Kocham kino – magazyn 11¹⁰ Pomorskie krajobrazy 11³⁰ Plebania – telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan – telenowela 12³⁵ Tydzień Polski – magazyn 13¹⁰ Łączy nas Polska 13²⁵ Barwy szczęścia – serial 13⁵⁵ Gry wojenne – dokument 14⁴⁵ Laboratorium XXI w. – magazyn 15⁰⁵ Bronisław Wildstein przedstawia 15⁴⁰ Jan Kalwin – reportaż 16⁰⁰ Raj – magazyn 16³⁰ Wojciech Cejrowski – reportaż 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁰ Domisie 17⁴⁰ Moliki książkowe – magazyn 17⁵⁵ Telewizyjne Wiadomości Literackie 18²⁰ Życie jak pomnik – reportaż 18⁵⁰ Plebania – telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁰ Pogoda 20²⁰ Klan – telenowela 20⁴⁵ Z daleka a z bliska 21³⁰ Egzamin z życia – serial 22¹⁵ Nasza generacja – dokument 22⁵⁰ Pitbull – serial 23⁴⁰ Bronisław Wildstein przedstawia 0¹⁰ Potęga funduszy – magazyn 0²⁰ Słownik polsko – polski 0⁵⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

PIĄTEK

2 kwietnia

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8¹⁰ Kwadrans po ósmej 8²⁵ Kawa czy herbata? 8⁵⁰ Ala i As – dla dzieci 9¹⁵ W krainie władcy smoków –

serial 9⁴⁰ Orliki gola 9⁵⁵ Światowiec – magazyn 10²⁵ Hit Dekady – widowisko 11³⁰ Plebania – telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan – telenowela 12³⁵ Z daleka a z bliska 13²⁰ Egzamin z życia – serial 14⁰⁵ Hity satelity 14²⁵ Nasza generacja – dokument 15⁰⁰ Słońce w gałęziach – film 16²⁵ Portrety twórców – reportaż 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁰ Ala i As – dla dzieci 17⁴⁵ Zwyczajny święty człowiek – dokument 18⁴⁵ Plebania – telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁰ Sport 20⁰⁰ Pogoda 20⁰⁵ Klan – telenowela 20³⁰ Hity satelity 21⁰⁰ Papieska Droga Krzyżowa w Rzymskim Koloseum 22⁴⁵ List do Ameryki – film 0²⁰ Skarby nieodkryte – teleturniej 0⁵⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

SOBOTA

3 kwietnia

6⁰⁰ Plebania(5) – telenowela 8⁰⁰ Echa Pano-ramy 8³⁰ Pamiętaj o mnie 8⁴⁵ Dokument 9³⁵ Niedźwiedzie nic nie wiedzą – serial 10⁰⁵ Makłowicz w podróży – magazyn 10³⁰ Dzika Polska – serial 11⁰⁰ Rajskie klimaty – serial 11³⁰ Wojciech Cejrowski – reportaż 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Wielka gra – na bis 13²⁰ Strażnicy piątej ewangelii – dokument 14¹⁵ Studio Polonia 14²⁵ Reportaż 14⁴⁰ Made in Poland – teleturniej 15¹⁰ Siostry – serial 16⁰⁰ Śniadanie na podwieczorek 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁰ Dokument 18²⁰ M jak miłość – serial 19¹⁰ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁰ Sport 20⁰⁰ Pogoda 20¹⁰ Orędzie wielkanocne 20²⁰ Czas honoru – serial 21¹⁵ Quo vadis?(2) – serial 22⁵⁰ Pamiętaj o mnie 23⁰⁵ Przegląd Piosenki Aktorskiej – koncert 0¹⁰ Reportaż 0²⁵ M jak miłość – serial 1¹⁰ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

NIEDZIELA

4 kwietnia

6⁰⁰ Klan(5) – telenowela 7⁵⁰ Śniadanie na podwieczorek 8⁵⁰ M jak miłość – serial 9⁴⁰ Król Maciuś Pierwszy – serial 9⁵⁵ Pamiętaj o mnie 10¹⁰ Msza św. z Watykanu Uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego 12⁵⁰ Złotopolscy – telenowela 13¹⁵ Słownik polsko – polski 13⁴⁵ Smak tradycji – magazyn 14¹⁰ Ojciec Mateusz – serial 15⁰⁵ Skarby nieodkryte 15⁵⁰ Już nie zapomnisz mnie – dokument 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Hit dekady 18²⁰ M jak miłość – serial 19¹⁰ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁰ Sport 20⁰⁰ Pogoda 20¹⁰ Fatszerze – serial 21⁰⁰ Quo vadis?(2) – serial 22³⁵ Pamiętaj o mnie 22⁵⁰ Laskowik Malicki Niedziela Wieczór – widowisko 23⁴⁵ Smak tradycji – magazyn 0²⁰ M jak miłość – serial 1¹⁰ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości □

SwissLife

UBEZPIECZENIA PO POLSKU**Grażyna Lubicz Fernandes**

Tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 fax 01 34 17 43 51; e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac - 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Niedziela
palmowa

fol. P. Fedorowicz

Karty telefoniczne
IRADIUM

Taniej do Polski i po całym świecie!

15€
750€

BEZ KARTYFACJI
100%
KARTYFACJI

Punkty sprzedaży:
Kioski supermarketów,
taxiphony, tabac, księgarnie.

Obsługa klienta 7 dni w tygodniu od 9.00 do 21.00
☎ 0811 600 311 ☎ 0 1 70 75 19 11

CZAS KOMUNIKACJI NA KARCIE ZA 15€	
MAKSYMALNY CZAS ROZMOWY	
Polska	1800* min
GSM Polska	300* min
Niemcy	1250* min
USA+GSM	1500* min
Włochy	1000* min
Anglia	1500* min
Kanada+GSM	1500* min
Francja	1250* min
GSM Francja	111* min

RCS Paris 0448 227 208

* Dodatkowa opłata za połączenie. Warunki określone przez A.R.T. Numer odradzany z telefonu komórkowego.

Połączenie międzynarodowe
w cenie rozmowy miejscowej!**

0,014€/mn

Wybierz
☎ 0811 65 48 48
Następnie numer korespondenta

BEZ ABONAMENTU! BEZ KODU! PROSTO! TANIO!

POLSKA	Niemcy	Dania
USA + GSM	Anglia	Hiszpania
Kanada + GSM	Austria	Belgia
Francja	Norwegia	Rosja
	Włochy	Szwecja...

GSM POLSKA 0,09 €/mn 0821 61 48 48

7/7 Obsługa klienta informacje rachunki i ceny
7 dni w tygodniu od 9.00 do 21.00
☎ 0811 300 348*

www.no-limit-telecom.com
Un service du Groupe
IRADIUM

* 0,014€/min (19.00-08.00 w tygodniu, w święta i w weekend); 0,028€/min (08.00-19.00) połączenie z aparatu stacjonarnego.
** Zobacz listę krajów. Warunki sprzedaży na www.no-limit-telecom.com